

primorski utrip

ČASOPIS ZA SLOVENSKO OBALO IN ZAMEJSTVO

PIRAN-IZOLA-KOPER

Junij 2006 Leto 12 Številka 148 CENA 200 SIT € 0,83 /Poština plačana pri pošti 6320 Portorož/

IZHAJA 15. V MESECU

FIKSNI TEČAJ EVRA ZNAN 11. JULIJA

STRAN 4

SALMONELA: ZBOLELO 38 OTROK

STRAN 8

I. faza gradbenih del

Portorož je te dni v znamenju dolgo pričakovanih gradbenih del v zvezi s prenovno pionirja slovenskega turizma starega hotela Palace, ki se bo pokazal v novi preobleki v začetku leta 2008. Gre za izgradnjo in ureditev komunalne infrastrukture in I. fazo gradbenih del; izkop gradbene jame, globoko temeljenje, sanacija temeljev in stabilizacijo starega objekta ter rušenje večjega dela severne fasade. Naložba v tej fazi prenove, skupaj z gradbeno jamo, velja 3 milijone evrov, nam je povedal mag. Igor Okorn. 3. ali najkasneje 5. julija bo odprta cesta skozi središče Portoroža v obe smeri, saj bodo do takrat položili novo kanalizacijo, dela na gradbišču znotraj ograje pa bodo potekala nemoteno naprej do izgradnje hotela in prizidka, tudi čez glavno sezono. Sicer pa bo Portorož že kmalu lepši. Delavci podjetja Cvet bodo pri stavbi KS posadili veliko lepih različnih vrtnic.

FOTO: Primorski utrip.

Terme & Wellness Palace Veliko novega

Nekoč davno je Sonce poljubilo Morje - in rodila se je sol. Zgodbo peljejo v prihodnost tudi v LifeClass Hotels & Resorts, bolj natančno v prenovljenih termah v Grand hotelu Palace v Portorožu, ki so jih pokazali množici gostov na otvoritvi 25. maja 2006, prav na dan mladosti. Po sprejemu nato razkošna prireditev pred termami in ogled novosti. Terme & Wellness so edinstvene po uporabi petih naravnih zdravilnih dejavnikov; solinsko blato - fango, slanica-Acqua madre, obmorska klima, morska in termalna voda. V Thalasso centru ponujajo veliko vrst kopeli, obloge, lepnotni center, nega obraza, frizerski salon, terapije proti celulitisu, sprostitvena masaža, v Ayurveda centru pa boste začutili nov način življenja z zdravjem. V termah sta tudi bazenski kompleks in medicinski in fizioterapevtski center.

FOTO: Primorski utrip.

Otvoritev Residence park Lucija

Temeljni kamen za novo stanovanjsko sosesko v Luciji, ponos investitorja Gašpar Gašpar Mišiča in gradbincev iz podjetja Kraški zidar, so položili 30. oktobra 2003, v petek, 16. junija 2006 ob 19.00 uri pa jo bodo ob prisotnosti številnih eminentnih gostov tudi uradno odprli. Residenca park Lucija je že na prvi pogled nekaj posebnega. Obdana z zimzelenim rastlinjem, sestavlja osem sodobno zasnovanih stanovanjskih stolpičev, v katerih je 111 stanovanj. V podzemni garaži je 240 parkirnih mest, s skupno etažno površino 20.000 m², v kateri bodo delovali sodobno zasnovan Wellness center, frizerski salon, zdravstvena ordinacija, pralnica in čistilni servis ter kavarna z internet kotičkom ter centralna recepcija. Investitor ocenjuje tržno vrednost naložbe na blizu 11 milijard SIT.

Lyon: 3. konzularno
srečanje Stran 12

A R T E S
NEPREMIČNINE d.o.o.
Obala 13, PORTOROŽ
05 / 67 48 202
PROMET Z NEPREMIČNINAMI
www.artes-nepremicnine.si

fotooptika RIO
EXPRESS OPTIKA
IZOLA
Kar je čisto
in jasno je
resnično!
Popolna oskrba vida
Za vaše oči Fotooptika Rio poskrbil!
Ljubljanska 24 IZOLA Tel. 64 00 500

Ribič
IZOLA
*Sarđele
*Girice **Dobrodošli**

FOTO COLOR LABORATORIJ
Quicklab
BERNARDIN

Obala 7 6320 Portorož

Tel.: +386 05 674 08 80

Za prenos fotografije s CD, diskete,
Smart Media, Compact Flash iz
digitalnega fotoaparata na
fotografski papir

www.geocities.com/quicklab_fotolaboratorij

E-mail: fotoquicklab@siol.net

SIMPLY CLEVER

Škoda Octavia 315.000 SIT ugodneje!
Količina vozil je omejena.

Porsche Koper, Ankaranska 10, Koper, tel.: 05 611 65 03

Koper

Sprejem ob 60-letnici Republike Italije

Ob 60 - letnici Republike Italije je konzul Republike Italije v Kopru gospod Gambacurta v atriju Pokrajinskega muzeja priredil svečani sprejem.

Italijani so pred 60 leti na referendumu izglasovali izgon kralja in se odločili za republiko. V Rimu je bila 2. junija vojaška parada, čez mesto pa so preletela znamenita akrobatska letala Frece tricolori (Tribarvne strele). Leto 1946 je bilo v takratni povojni Italiji izjemno napeto, saj so Italijani, hoteli ali ne, doživljali klavrn propad mračne Mussolinijeve ideologije, ostanki tega pa so bili tudi ducejevi borci v tako imenovani Salojski republiki ob Gardskem jezeru, ki so jim odpustili vse grehe. Težko je reči ali je Italija po šestdesetih letih »očiščena« zgodovinskih zmot kolaboracije z nacisti med drugo svetovno vojno, katere protagonist je bil Benito Mussolini.

Med udeleženci na sprejemu v Kopru so bili veleposlanik Republike Italije v Ljubljani, županja in poslanka Breda Pečan, koprski škof Metod Piriš, številni predstavniki Skupnosti Italijanov z Obale in gospodarstveniki.

FOTO: Primorski utrip.

Nekdanja Jugoslavija na prafaktorjih

Jugoslovanski narodi smo si bili desetletja enotni, gojili smo bratstvo in mnogi jokali, ko nas je zapustil tovariš Tito. Nekaj let po njegovi smrti je bil mir, v devetdesetih letih pa je začelo pokati po šivih. Med poglavitne vzroke, da Jugoslavija ni mogla več živeti kot skupna država sicer lahko štejemo srbski nacionalizem in pretirani beograjski centralizem, a najbolj bo držala resnica, da je država počasi »izgorevala« na ekonomskem področju in nemoči posameznih republik uveljaviti spremembe, ki so bile že pred 16. leti nujno potrebne, predvsem z vidika tako imenovane nove Evrope.

Že dobrih 5 let po smrti Tita so se začeli kazati simptomi razpada nekdanje naše skupne domovine, kar sta najdražje, s krvjo, plačali Bosna in Hercegovina in Hrvaška. Slovenijo, ki je prva začela odcepitvene ukrepe, je imela tudi nekaj sreče, ker se vojni vrh JLA, tudi po zaslugi pokojnega Miloševića, ni odločil za splošen napad na našo republiko. Zanimivo bi bilo razkriti tudi ime tistega mogočnega Slovenca, ki naj bi na pogajanjih z JLA predlagal, da naj jugoslovanska vojska, po deklaraciji o osamosvojitvi, še tri leta ostane v Sloveniji?

Konec neke zgodbe

Jugoslavija je v svetu pomenila prestiž in nekakšen samoupravni čudež, zato je njen razpad, ki je bil boleč, v tujini deloval tudi kot šok. Ameriška politika sprva ni hotela niti slišati za razcepitev SFRJ, Natove sile so posredovale predvsem z namenom kaznovanja neubogljive Srbije, ki si še do danes ni opomogla in je zaradi različnih razlogov še vedno nekako izolirana od moderne Evrope.

Črna gora neodvisna država

Kot zadnja, ki je zmagala v svoji neodvisnosti, je bila Črna gora. Izid referendumu 21. maja 2006, na katerem so se prebivalci te republike, ki je bila še kako navezana na Srbijo, s 55.5 odstotka glasov odločili za neodvisnost in svojo državo, je bil sicer zelo tesen, a je zadostil zahtevam (priporočilom) EU o 55 - odstotnem pragu za odcepitev.

Črnogorska skupščina je v soboto, 3. junija 2006, slovesno razglasila samostojno neodvisno državo Črno goro. Zadonela je himna *Oj, svijetla majska zoro, majka naša Črna goro*. S tem dejanjem pa je hkrati postala neodvisna država tudi Srbija. V ponedeljek, 5. 6. 2006. so sneli zastavo SČG in razobesili srbsko. Tako smo tudi zadnjič slišali jugoslovansko himno »Hej Slovani«, ki je povezovala jugoslovanske narode nekaj desetletij.

Črna gora se bo začela spogledovati z Evropo in to toliko bolj, kolikor se bo oddaljevala od svoje bratske sosedbe Srbije. Črna gora je poleg Makedonije edina republika bivše Jugoslavije, ki se je osamosvojila na miren način. Zgradila bo svojo državnost, ki žal ne bo poceni. Kratkotrajna Državna skupnost Srbija in Črna gora (SČG) je sedaj tudi že preteklost.

Nikoli več velika

Sanje o veliki Srbiji iz dneva v dan bolj plahnijo - in kar je najpomembnejše - tega se zavedajo tudi njeni prebivalci. Z izgubo Črne gore je Srbija izgubila tudi izhod na Jadransko morje, ne najbolj prijetna izkušnja pa čaka to republiko tudi glede razrešitve vprašanja v zvezi s Kosovom, v upanju, da se ne bo prebudila tudi Vojvodina. Nacionalno nabita Srbija, ki je bila res največja in najmočnejša republika v bivši Jugoslaviji, je sedaj postala majhna, politično in ekonomsko precej izolirana od EU in trajala bodo desetletja do njene popolne evropske rehabilitacije.

Trst

58. mednarodni vzorčni sejem obiskalo okoli 50.000 ljudi. 182 razstavljalcev (60 tujih).

Neodvisni nestranski časnik za območje Slovenske obale in zamejstva

primorski utrip

Ustanovitelj in izdajatelj:

informa

Odgovorni urednik: Franc Krajnc
Naslov uredništva in oglašnega oddelka:
Primorski utrip, Obala 125 Lucija,
6320 Portorož
Tel.: 05 6777 140, tel./fax: 05 677 0185,
e - pošta: informa.portoroz@siol.net
Naročnine, oglasno trženje in
Media Service - Storitve za medije in tisk
PTA Primorska tiskovna agencija:
Obala 125, Lucija
Tel. 05 6777 140, GSM 031/851-240
Tehnično urejanje: Informa Portorož
Tisk: Tiskarna Vek Koper
Naklada: 2000 izvodov

Tržno komuniciranje in informiranje
Portorož, Obala 125, tel.: 05 6777 140,
tel./fax: 05 677 0185, fax: 05 6777 139
Adrijana Krajnc Vasović s.p.
Matična št. 1094343 DURS, Davčni urad Koper,
Izpostava Lucija. ID DDV: SI59225246
Transakcijski račun št.: 10100-0035275306 BK, PE
Lucija
Letna naročnina (za 12 števk) 2.400,00 SIT
10 EUR

Časopis je vpisan v razvidu medijev Ministrstva za
kulturo RS pod zap. št. 460.
Na podlagi zakona o davku na dodano vrednost
(Ur. list RS št. 89/98) sodi časopis med proizvode,
za katere se obračunava davek na dodano
vrednost (DDV) po stopnji 8,5%.

AGROCENTER LUCIJA

NOV ODDELEK S SVEŽIM SADJEM IN ZELENJAVO

Cenjene kupce obveščamo, da smo v soboto, 27. maja 2006, odprli nov oddelek s svežim sadjem in zelenjavo v Agrocentru Lucija. Našim kupcem bomo postregli s pestrim izborom svežih vrtnin, sadja, sokovi, začimbami in kozervirano prehrano. Ponudbo bomo postopoma popestrili s sodelovanjem naših kmetov - članov zadruga, ki bodo prodajali svoje domače pridelke na zunanjih prostorih Agrocentra.

Agraria Koper, izbrani okusi Slovenske Istre

Alan Peroša, vodja sektorja trženja, tel.: 05 6630 733

kar pestra pa je bila tudi gastronomska ponudba; od ekstra deviškega oljčnega olja (6 do 9 evrov za steklenico 1 l litra), vložene paradiznika, začimb, veliko vrst sira, posebnega kruha, vložnih oliv, artičok, gob, domačih klobas, pršuta ... Generalna konfederacija italijanske obrti iz Trsta je tudi v okviru letošnjega sejma v salonu G organizirala Dneve obrtništva na Severovzhodu. Sejem so odprli z nekajminutno zamudo, medtem se je pred vrati že zbrala velika množica ljudi. Vstop na sejmišče je bil prost, obiskovalci pa so na vhodu prejeli celo »listek sreče« - za žrebanje.

Pohvaljena - in odstavljena

So direktorico Primorskih novic razrešili zaradi zahtev desno usmerjene politike v Kopru ali slabega poslovanja te časopisne družbe?

Nadzorni svet Primorskih novic je razrešil direktorico Barbaro Vernik in imenoval novega direktorja Sergeja Škrlja iz Kopra

Barbari Verdnik, ki je postala direktorica Primorskih novic že pred 15 leti, potem, ko se zaradi posledic prometne nezgode ni mogel vrniti na to funkcijo v. d. direktorja ekonomist Franc Krajnc (sedanji odgovorni urednik Primorskega utripa), gre glavna zasluga za dnevno izhajanje Primorskih novic. Nadzorni svet Primorskih novic, ki ga poosebljajo lastniki te časopisne hiše, je v torek, 2. junija 2006, dolgoletno direktorico Barbaro Verdnik razrešil in imenoval novega direktorja, ekonomista Sergeja Škrlja iz Kopra, dosedanja direktorica pa bo postala njegova svetovalka. Vprašanje, ki je obtičalo v zraku, je, zakaj so zamenjali uspešno direktorico. Zaradi nove politične linije v Kopru, slabega poslovanja ali zato, ker ni poskrbela za menjavo odgovornega urednika? »Razrešitev je legitimna pravica nadzornikov in tega ukrepa ne komentiramo,« je bil odgovor. Direktorice ni postavila politika, kaže pa, da jo je prav ta (v vsebnosti lastnikov), ki se menda rahlo obrača v desno, zamenjala.

Projekt upanja z vsako dnevno (kompenzacijsko) reklamo

Projekt Primorske novice - dnevnik se finančno, pa tudi programsko očitno ni najbolje obnesel, kar je pogojevalo tudi nezadovoljstvo nekaterih zunanjih lastnikov, ki so morda preveč naivno pričakovali, da bodo s svojimi finančnimi vložki v tem regionalnem mediju kovali politični kapital in dobičke. Primorskim novicam prva obrnila hrbet Mestna občina Koper, bolje rečeno župan Boris Popovič, ki je večkrat javno izražal jezo in nezadovoljstvo nad Primorskimi novicami. Odvzela jim je uradne objave in ustanovila svoj časopis. Lastniki bodo v resnici morali sedaj Primorskim novicam pomagati, saj so bili ne nazadnje tudi seznanjeni o načrtovani triletni izgubi, ki naj bi jo prinašalo dnevno izhajanja tega regionalnega časopisa. Primorske novice vsako jutro reklamirajo svoje članke na Radio Koper, česar si ne more privoščiti noben lokalni časopis. Še sreča, da reklam ne plačujejo, kajti to bi stalo najmanj 16 milijonov SIT in velja kot precejšen prihranek.

Solastnice Banka Koper, Intereuropa in Luka Koper resda pomagajo (z oglaševanjem) in če je to pogojeno s političnimi (oblastnimi motivi) nadzorovati regionalni medij, se

Barbari Verdnik pač ni moglo pisati najbolje. Bila je »preveč direktorska« in premalo osebna nam je povedal bivši dolgoletni predsednik Časopisnega sveta Primorskih novic. Naklada na številko časopisa je po uvedbi dnevnika precej padla in z nekdanjih okoli 27.000 izvodov padla na 19.500 izvodov, a se že nekoliko popravlja. Sedanja naklada (povprečno 928 izvodov na občino) je glede na število prebivalcev na Primorskem (256.000) občutno prenizka, da bi lahko dolgoročno zagotavljala večjo rentabilnost poslovanja in dobičke te družbe, če ne bo uspela pridobivati prihodkov tudi na drugih področjih.

Pestra zgodovina Primorskih novic

Primorske novice so zagotovo najbolj zasidran in bran časopis na Primorskem in edini regionalni dnevnik v Sloveniji, ki bodo leta 2007 slavile pomemben jubilej. V tej časopisni hiši je delovalo mnogo uglednih novinarjev, urednikov in direktorjev, kar nekaj desetletij pa je tako imenovani »nadzor« in politiko usmerjanja vodil Časopisni svet. Prvi profesionalni novinar je bil **Miro Cenčič** v Novi Gorici. Izjemno dobro uredniško politiko v zadnjih letih so vodili **Tomaž Bizajl**, nekdanji republiški sekretar za prosveto in kulturo, ki je bil imenovan za glavnega urednika in direktorja Primorskih novic 4. marca 1974 ter **Zdenka Lovec**, sprva urednica koprške izdaje in nato veliko let odgovorna urednica PN ter **Venčeslav Japelj**. V osemdesetih letih se je na Primorskih novicah izmenjalo kar nekaj direktorjev in glavnih urednikov; po odhodu Tomaža Bizajla v pokoj je nastopil funkcijo znani novinar koprške TV Srečko Kavčič, po njegovem odhodu ga je zamenjal sedanji novinar na Radiu Koper-Capodistria **Boris Kralj** nato je prišel **Drago Mislej - Mef**. Prav Barbari Verdnik (tedanji sindikalni funkcionarki) gre največja zasluga, da je jeseni leta 1990 »demonstrativno« odšel s Primorskih novic in je danes direktor in odgovorni urednik izolskega časopisa Mandrač. Na njegovo mesto je bil imenovan tedanji namestnik direktorja (prej gospodarski novinar) ekonomist **Franc Krajnc** (danes odgovorni urednik Primorskega utripa, časopisa za Slovensko obalo in zamejstvo), ki se je na službeni poti v Italiji jeseni leta 1990 hudo ponesrečil in bil pozneje upokojen. Na njegovo mesto je potem prišla novinarka **Barbara Verdnik**, ki je družbo vodila 15 let.

Primorske novice so bile v svoji zgodovini velikokrat na »političnem precepu«. V tedanjem vodstvu smo se večkrat izognili vsemogočim pritiskom in načrtom, da bi postale regionalna priloga Ljubljanskega dnevnika, potem

Dela, nič lažje ni bilo tudi vprašanje tako imenovane dvojne izdaje PN Koper in Nova Gorica. Primorske novice so bile vržene na ekonomska tla šele leta 1990, ko je na podlagi nove zakonodaje usahnila družbena pomoč. Z nekdanjih 29% družbene pomoči v strukturi celotnega prihodka je v letu 1991 ta padla na ničlo, ker so se občine odpovedale sofinanciranju, hkrati pa tudi solastništvu! Začel se je težak boj za samopotrjevanje časopisa na medijskem tržišču.

Od »Nove Gorice« do Primorskih novic

Naj naštejemo nekaj preteklih (in sedanjih) časopisov, ki so ali še sooblikujejo informiranje v primorskem prostoru in na Tržaškem: Partizanski dnevnik, ki je izhajal v osvobojenem Trstu (naslednik Primorski dnevnik), Nova Gorica, Istrski Tednik, Slovenski Jadran in Primorske novice, danes dnevnik. Na obalnem območju poleg Primorskih novic uspešno izhajata tednik Mandrač (Izola) in mesečnik Primorski utrip). Predhodnica PN Nova Gorica je začela izhajati leta 1947, naklada pa je takrat znašala zavidljivih 9.000 izvodov. In kako se je začelo? OF slovenskega naroda je novembra 1947 sklenil izdajati glasilo za goriški okraj, ki naj bi bilo naslednik Partizanskega dnevnika, ki je kot rečeno nekaj časa izhajal v Trstu. Tako se je rodil tednik Nova Gorica. To glasilo je bilo pozneje namenjeno tudi za Slovensko primorje, ki dobi leta 1953 novo ime - Primorske novice. Da pomenijo sredstva javnega obveščanja veliko silo, je nekoč v študiji Smeri razvoja političnega sistema socialističnega samoupravljanja zapisal tudi tovariš Edvard Kardelj, ideolog našega prejšnjega samoupravnega sistema oziroma družbenega reda.

Na Slovenskem primorju sta izhajala dva časopisa: Istrski tednik in Slovenski Jadran. Slednji je imel posebno nalogo »negovanja« pripadnosti tukajšnjega prebivalstva takratni Jugoslaviji.

Slovenski Jadran, ki se ga starejši prebivalci Obale še spomnijo, je prenehal izhajati leta 1963, ko je prišlo do združitve s Primorskimi novicami. Usoda Slovenskega Jadrana je bila določena 12. in 13. aprila 1963 v Novi Gorici, ko je tedanji okrajni plenum SZDL združil obe glasili v enotno pod imenom Primorske novice. V koprskem okraju je izhajal tudi Uradni

glasnik, ki se je prelevil v uradne objave šestih južno primorskih občin.

Prva številka »združenih« Primorskih novic s sedežem v Kopru je izšla 1. maja 1963 - oblečena v rdeče.

Glavni in odgovorni urednik PN postane Jože Jelerčič. Srečno popotnico je časopisu zaželel predsednik takratnega Izdajateljskega sveta PN, Stane Škrabar. PN so na sedanji lokaciji OF 12 (nasproti Regionalnega RTV centra Koper-Capodistria) so od leta 1964. Leta 1968 nastaneta goriška in koprška izdaja PN, kar je bil tudi večkrat kamen spotike, predvsem tudi zaradi tehničnih težav. Zato so leta 1975 izvedli enotno izdajo Primorskih novic za vso Primorsko. Sledila so uspešna prizadevanja za uvedbo dvakrat tednika (petkovi številki se je pridružila torkova) in nato še izdaja Sobote in uresničitev projekta Primorske novice dnevnik.

Naklade časopisom padajo

Sedanja naklada PN (povprečno 928 izvodov na občino) je glede na število prebivalcev na Primorskem (256.000) občutno prenizka, da bi lahko dolgoročno zagotavljala večjo rentabilnost poslovanja te družbe. Padanje naklade pa ni le problem Primorskih novic, pač pa skorajda vsega slovenskega resnega časopisja, vključno z nekaterimi dnevniki.

Poslanstvo Primorskih novic je nadvse cenjeno, žal pa se tudi ta časopis, tako kot številni drugi, mora izkazovati na tržišču in nič ne pomaga opevanje posebne vloge. Novo vodstvo bo moralo temeljito spremeniti sedanjo programsko zasnovno (verjetno bo prišlo tudi do zamenjave odgovornega urednika?) in se z njo »ponovno vrniti v primorske kraje«, kajti bralci pričakujejo od Primorskih novic predvsem informacije s Primorskega. Dnevno izhajanje Primorskih novic (proti je bil le 12% lastnik - družba Dnevnik) zahteva do 3 krat večje poslovne stroške in sili novinarje v dobesedno garanje, saj nekateri predsedijo za računalnikom tudi po 10 ur in več. Dogaja se pač, da prihodki vedno ne krijejo odhodkov, kar je lahko ključen problem. Novinarka, ki veliko presedi pred računalnikom, je prepričana, da je za dnevno izhajanje Primorskih novic kriva politika, češ tako je moralo biti, nekateri pa v to močno dvomijo. Slogan »Primorci hočejo dnevnik« ni zrasel na jeziku obalne politike, pravijo. Primorske novice so postale dnevnik v najbolj neprimernem času, kajti po vseh napovedih inštitutov za medije se časopisom ne piše najbolje. Prvič zato, ker smo prišli v fazo zasičenosti tržišča z vsemogočimi informacijami (pojavi se so brezplačni časopisi, ki so bolj uspešni pri zbiranju reklam, kar pomeni, da jih odžirajo drugim), ljudje pa tudi vse manj berejo, ker njihov standard ne dovoljuje nakupa več medijev hkrati. Dogaja se paradoks, da Resni mediji doživljajo stagnacijo, rumeni tisk, ki se odlično reklamira, uspeva. Po splošnih ocenah že okoli 19% Slovencev redno brska za informacijami po internetu, kar tudi po svoje vpliva na padec naklade tiskanih dnevnikov. Leta 1990 zastavljena politika prevzema Primorskih novic s strani internih lastnikov - delavcev - novinarjev se iz neznanih razlogov ni uresničila. Delavci so začeli prodajati svoje deleže v podjetju in so po nepotrebnem postali manjšinski lastniki, brez vpliva na poslovno politiko podjetja in počasi tudi na samostojno politiko obveščanja.

FK

Stranke in gibanja

Kaj je narobe z našo parlamentarno demokracijo, če se kot gobe po dežju pojavljajo razna gibanja kot alternativa političnim strankam?

Nedavne ugotovitve z javnomnenjske raziskave, ki jo je opravila Informa Portorož, da kar 96% od 1200 vprašanih ne verjame v predvolilne obljube političnih strank, niso nobeno naključje in si zaslužijo vsaj majhen komentar, kaj se pravzaprav skriva za trendi civilnega gibanja kot alternative »diktature političnih strank«. Največji komentator Dela Boris jež je v sobotni prilogi osrednjega časnika s kančkom duhovitosti »In potem je nekega dne šentflorjansko dolino obsijala nebeška luč pravičnosti«, razčlenil skorajda bistvo gibanj, partnerstev, nestranskarstva, duhovnosti..., ki so preplavila Slovenijo. Predsednik države dr. Janez Drnovšek je ustanovil Gibanje za pravičnost, škof Anton Stres vodi komisijo za pravičnost in mir, Milan Kučan Forum 21, vodstvena politična elita si je osmislila Zbor za republiko, predsednik vlade skuša krizo uresničevanja reform reševati s Partnerstvom o sodelovanju. Kaj so potem naši politiki, če se zatekajo k različnim, nekakšnim duhovnim alternativam? Ali res niso sposobni opravljati vsaj strokovnih nalog vodenja države, kot jim je zaupalo ljudstvo?

Fiksni tečaj evra znan že 11. julija?

Evropska centralna banka in Evropska komisija sta sklenili, da Slovenija izpolnjuje maastrichtska konvergenčna merila in zato lahko s 1.1. 2007 prevzame evro.

Po splošnih ocenah naj bi bil do 15% višji od sedanjega menjalnega tečaja in bi veljal torej okoli 275 tolarjev?

Spremembe navzgor bi najbolj čutili zadolženi Slovenci, poskočile pa bi tudi cene. Zapiranje menjalnic.

Predvidoma 11. julija 2006 se bodo sestali evropski ministri in takrat bomo izvedeli kolikšen bo fiksni tečaj evra, ki bo veljal tudi kot osnova za preračun tolarjev v evre na dan 31. 12. 2006. S 750 evri povprečne mesečne plače bomo Slovenci na najnižji lestvici od držav članic, ki že imajo evro. Bodo komitenti bank dobili pravočasne informacije kdaj in kako dolgo bomo lahko menjavali tolarje v evre?

Zgodovinski dosežek

Slovenija bo z novim letom 2007 trinajsta članica Evropske unije, ki se je odpovedala svoji nacionalni valuti in stopila v evro območje. Nedvomno, da gre za zgodovinski dosežek, vznesenost in veselje, ki pa ga lahko okrni nekaj pokazateljev, s katerimi bomo soočeni šele, ko bomo tolarje razrezali za stari papir in v denarnicah začeli prešteti evre. Nagovori politikov, da nam evro zagotavlja stabilno gospodarstvo kažejo na nepoznavanje ekonomskih zakonitosti, saj je popolnoma jasno, da zamenjava valute še ne pomeni nič. Res pa je, da bo Slovenija z evrom delovala v stabilnem makroekonomskem območju in da bo manj birokracije za izvoznike. Evropski yudarni« pojmi »prost pretok blaga, storitev, ljudi in kapitala« se uresničujejo po polzevo, ker se v državah članicah pojavlja preveč tako imenovanih »zaščitnih ukrepov«.

Zaradi priprav na sprejem evra so imele kar precej stroškov trgovine z dvojnimi označevanjem cen in komercialne banke. Makroekonomsko evropsko okolje, v katero smo že vpeti, ni tako ugodno kot si morda mislimo, saj se z gospodarsko stagnacijo soočata tudi Italija, Zvezna republika Nemčija, kamor sicer veliko izvažamo, odkoder (poleg Avstrije) prihaja v Slovenijo tudi največ turistov. Slovenska podjetja zaradi sprejema evra ne bodo prodala niti enega stroja več, če ne bodo temu primerni tudi konkurenčna cena, dovršenost izdelka ali storitev in kakovost, saj ne nazadnje že sedaj velja prost pretok blaga. Gospodarsko poslovanje bo poenostavljeno predvsem zaradi enotne evropske valute in ničesar drugega.

Podrejanje

Koper Seje OS MOK na različnih lokacijah

Občinski svet Mestne občine Koper se najbolj približuje ljudem - volivcem tudi s sejami na podeželju in to na različnih lokacijah, zunaj sejne dvorane v Pretorski palači. Nedavna svečana seja Občinskega sveta je bila v Marezigah, 36. seja pa je napovedana za 15. junij v dvorani Zadružnega doma v Šmarjah. Kar precej točk se nanaša na prodajo nepremičnin, med zanimive pa bi lahko bile tudi točke: Predlog odloka o koncesiji za gradnjo in upravljanje turističnega pristanišča Marina Žusterna in krajevnega pristanišča ob izlivu Badaševice (druga obravnava), predlog sprememb statuta, predlog lokacijskih načrtov in poročilo o delu in ugotovitvah Nadzornega odbora Mestne občine Koper za leto 2005.

predvsem zaradi inflacije. Sedaj prihaja trdna valuta in ker je menjava zares nekoliko čudna (trenutna obračunska 239,640 SIT za evro) je mnogim preprostim ljudem težko na hitro izračunati koliko kaj stane in to primerjati s tolarji. Tako imenovano dvojno označevanje cen (v tolarjih in informativno v evrih) je koristno, kaže pa, da ne odtehta stroškov.

Gospodarska stagnacija v Evropi

Da Evropi že sedaj ne gre najbolje potrjuje kar nekaj dejstev: prevelika zunanja zadolženost in visoki javnofinačni primanjkljaji Italije in Nemčije. V slednji tudi upošasnjena rast bruto družbenega proizvoda in težave z zagotavljanjem sredstev za izplačevanjem pokojnin. Posebno poglavje je evropska Finančna perspektiva 2007 - 2013, ki od prvotno zahtevanih več kot tisoč milijard evrov pristaja na 864 milijardah evrov. Nič manj resna stvar ni »blokada« ustavne pogodbe za Evropo v dveh državah članicah (Francija, Nizozemska), zato tudi iskanje novih začasnih rešitev ustavnosti EU. Predsednik Evropske komisije Barroso na primer predlaga podpis izjave članic k zavezanosti političnim ciljem in vrednotam EU. Pojavljajo se tudi zahteve po večji centralizaciji odločanja v Bruslju (primerjava z Beogradom ni primerna), nekakšna posebnost postajajo gospodarski nacionalizmi in državni protekcionizmi in težave pri financiranju iz evropskih skladov. Slovenija se bo hočeš nočeš znašla v teh tokovih, njena moč spreminjati stvari pa ne bo tako velika.

Komitenti bank brez ustreznih informacij?

Komercialne banke kot kaže sploh ne informirajo svojih komitentov o načinu in rokih preračunavanja tolarjev v evre in rokih do kdaj bo sploh mogoče zamenjati tolarje v novo skupno evropsko valuto evro, kako bodo preračunana dana bančna posojila v tolarjih, po kakšnem tečaju in podobno. Govori se, da naj bi evre lahko dvigali na bankomatih že takoj po polnoči 1. januarja 2007.

FK

V Kopru svečano predali gasilska vozila

Župan Mestne občine Koper Boris Popovič je 10. junija na parkirišču pri Tržnici v Kopru svečano predal moderno in tehnološko odlično izpopolnjeno 32 m visoko avtolestev javnemu zavodu Gasilska brigada Koper in ključne petih gasilskih vozil s cisterno za GD Babiči, GD Dekani, GD Hrvatini, GD Krkavče in GD Pobegi-Čežarji. Stroške nakupa si delijo občine Koper, Izola in Piran. Na območju sedanje Gasilske brigade v Kopru hitro raste tudi nov gasilski dom.

Slovenija bo 13. članica z evrom

Enotno evropsko valuto evro so doslej uvedle Avstrija, Belgija, Finska, Francija, Grčija, Irska, Italija, Luksemburg, Nemčija, Nizozemska, Portugalska, Španija, s 1. januarjem 2007 pa se jim bo pridružila tudi Slovenija kot 13. članica evroobmočja. Če sta se Velika Britanija in Danska izmuznili evru, za nove članice EU te možnosti ni! Vse morajo svojo gospodarsko in denarno politiko voditi tako, da bodo čimprej izpolnile konvergenčna merila in se tako pripravile na uvedbo evra. Slovenija kot vemo zadostuje vsem kriterijem in sprejema evro kot svojo lastno valuto.

Pomembni datumi

Trajno menjalno razmerje tolar - evro:

Nepreklicno in trajno menjalno razmerje med tolarjem in evrom bo določeno 11. julija 2006. Sklep o tem bo sprejel Svet Evropske unije na predlog Evropske centralne banke.

11. julija 2006: Nova pariteta evro-tolar

Novo dokončno menjalno razmerje bo določil Svet EU.

1. januar 2007: Ciljni datum uvedbe evra v Sloveniji.

Od 1. do 14. januarja 2007: Čas dvojnega obtoka

V tem času bomo lahko plačevali s tolarji in evri. V bankah priporočajo, da že pred 31. decembrom 2006 čimveč toolarske gotovine položimo na bančni račun, saj bo tako samodejno preračunana v evre in to očitno po tečaju, ki bo določen predvidoma že 11. julija 2006.

Možnost brezplačne zamenjave tolarjev v evre v bankah (brez provizije) nam bo dana od 1. januarja do 1. marca 2007

Zamenjava tolarskih bankovcev brez časovne omejitve le v Banki Slovenije.

Po preteku roka (1. 3. 2007) bomo lahko toolarske bankovce brezplačno - in brez časovne omejitve - zamenjali le pri Banki Slovenije, toolarske kovance pa pri isti banki le do konca leta 2016.

Možno tudi presenečenje?

Nekateri so celo mnenja, da ne bi bilo nič narobe, če bi se evro ob dokončni menjavi 11. julija 2006 celo pocenil, saj je slovenski tolar dovolj stabilna valuta. Minister za finance dr. Andrej Bajuk nam je povedal, da bodo o novi pariteti odločali drugi (Svet EU), ne mi v Sloveniji. Meni pa, da vrednost evra ne bo bistveno višja od sedanje centralne paritete (239,640).

Dvojno označevanje cen:

Dvojno označevanje cen se bo končalo šele 6 mesecev po uvedbi evra. Cene bodo preračunane po tečaju zamenjave (trenutno: 239,640 tolarja za evro).

Podražitve da ali ne?

Mnogo ljudi preveva strah, da bodo ob sprejemu evra poskočile tudi cene. Okrog tega vprašanje je bilo izrečenih tudi veliko predlogov, zlasti kako naj bi nadzorovali cene, kot na primer tudi ta, da naj bi podražitve nadzorovali celo inšpektorji. Za nepoznavalce je vredno povedati, da je oblikovanje cen v zasebnem sektorju prosto, pač glede na ponudbo in povpraševanje. Res pa je, da bodo z evrom nekoliko poskočile tudi cene. Znižuje jih lahko edino le močna konkurenca, ki je v Sloveniji že prisotna v terciarnem sektorju; v trgovinah in na avtomobilskem trgu. Nikakor pa Slovenci ne bomo doživeli nemškega ali italijanskega sindroma podražitev po uvedbi evra, ker podražitve do 100% preprosto ne bi vzdržale in bi prišlo do socialnega šoka v Sloveniji.

Pa še res je

Kritizerstvo in učinki

Po raziskavi, ki jo je po naročilu Gašpar Gašpar Mišiča, neodvisnega kandidata za župana piranske občine in v organizaciji Informe Portorož opravila skupina študentov visokih šol, bi v glasilu KS Portorož - Portorožanu večno kritizirana županja Vojka Štular na jesenskih volitvah prav v Portorožu prejela najvišji odstotek glasov.

Koprski občinski nagrajenci

Na slavnostni seji občinskega sveta Mestne občine Koper, 13. maja 2006, v Marezigah je župan Boris Popovič podelil letošnja občinska priznanja 15. maj (dan občinskega praznika) koprskim občankam in občanom ter društvom. Priznanje 15. maj so prejeli: **Anton Skok** za dolgoletno aktivno delovanje na področju šolstva in športa, **Neva Štokelj** za večletno prostovoljno delo na humanitarnem področju in **Vojko Tominc** za dolgoletno uspešno oblikovalsko in likovno ustvarjalnost. Priznanje z veliko plaketo so prejeli: Klub zdravljenih alkoholikov Koper, Koronarno društvo Slovenske Istre Koper, Sklad Silva - društvo za kakovostno življenje ljudi s posebnimi potrebami in SVIT - društvo za pomoč odvisnikom in njihovim družinam.

SD na poti do zmage

Socialni demokrati so na praznovanju dneva stranke na portoroški plaži predstavili nov program in podelili dve priznanji.

Priznanje Dušanu Kumru.

»Socialni demokrati imamo na Slovenskem dolgo tradicijo, na katero smo lahko ponosni. Sodelovali smo pri vzpostavljanju slovenske državnosti in bili na čelu demokratičnih reform. Tranzicija je končana, začenja se novo obdobje«, smo lahko med drugim slišali na javni tribuni za nov socialni program, ki so jo Socialni demokrati Pirana, 28. maja 2006, priredili na portoroški plaži in medse povabili predsednika Boruta Pahorja, vodjo poslanske skupine SD Mirana Potrča, Aurelia Jurija, Bredo Pečana in številne

druge. Svoje poglede na družbeni red, ki štiti monopol novodobnih finančnih baronov - kapitalistov in daje prednost dobičku pred delavcem, so podali mladi socialdemokrati. Neoliberalizem in neokonzervativizem sta postali

vladajoči dejavni praksi v svetu, praksi trdega kapitala, ki se ne ozira na posameznika, zasebna lastnina mu je sveta, delavec pa še nikoli ni bil tako brez pravic kot je danes. Resda managerje odstavljajo, a kaj ko ti dobijo ob razrešnicah težke poslovilne milijone in se čez čas znajdejo na še boljših mestih. Narod to vidi - in ne odpušča. Da bi posameznik lahko bil kreativen, ga mora k temu spodbujati država, žal pa so mnogi preprosto vrženi na trg in se morajo znajti. To

je kapitalizem, družbeni red, ki smo ga nekako pod mizo sprejeli ob osamosvojitvi Slovenije in mnogi državljani sploh niso vedeli za kaj pri tem sploh gre. Hvalnice o stabilnosti in napredku države veljajo toliko, kolikor jih sprejmejo ljudje - in če dobra tretjina prebivalstva živi na robu sociale, nekaj zagotovo ni v redu. Socialna demokracija krepi evropski model razvoja, smo lahko slišali na javni tribuni. Predsednik Borut Pahor kar priznava, da je čisto mogoče, da bo stranka Socialnih demokratov s svojim socialno naravnanim programom že leta 2008 (na državnoborskih volitvah) postala vladajoča politična sila v državi. Po športno bi to pomenilo preskok z bronaste stopničke na zlato.

Na proslavi 13. obletnice SD so podelili plaketo s priznanjem Socialnih demokratov poslancu SD v Državnem zboru in nekdanjemu glavnemu tajniku stranke Dušanu Kumru.

Prvomajsko nagrado solidarnosti 2006 je prejela Špela Razpotnik, doktorica socialne pedagogike.

Mladi socialdemokrati na javni tribuni o svojih videnjih našega sistema.

Jubilejni X. kongres ZZP

Na X. kongresu Zveze za Primorsko, 27. maja 2006, v Tartinijevem gledališču v Piranu so podaljšali mandat vodstvu stranke, ocenili možnosti za uspeh na lokalnih volitvah 2006 in poudarili potrebo po regionalizmu Slovenije.

Nosilci organizacije jubilejnega kongresa so bili člani Občinske organizacije ZZP Piran, predsednik Bogdan Lulik, evidentirani kandidat za piranskega župana, ki je tudi odprl kongres ter Andrej Babnik in Marko Gorenjc. Udeležence (72) je najprej pozdravil dr. Alojz Zorn, član vodilne stranke SDS, pozdrave pa je poslala tudi Rožana Špeh (NSi).

Zveza za Primorsko je edina zunajparlamentarna stranka, ki se je obdržala v primorskem političnem prostoru, kjer ima tudi svoje svetnike v občinskih svetih, nima pa še nobenega svojega poslanca ali poslance v DZ. Na kongresu v Piranu so sprejeli poslovnik, uvodna poročila o delu stranke med kongresoma, predlog deklaracij X. kongresa, poročilo predsednika stranke Pavla Gregorčiča, pobude in predloge delegatov.

Predsednik delovnega predsedstva Marijan Suša je prebral program ZZP, dopolnjen na 9. kongresu stranke.

Med najpomembnejše cilje si je Zveza za Primorsko zastavila gospodarski in kulturni razcvet Primorske in izkoriščanje njenih primerjalnih prednosti, prometno posodobitev, deželno ureditev Slovenije in decentralizacijo njenega upravljanja. ZZP si bo prizadevala za sprejem zakonodaje, ki bo omogočila in vzpodbujala vlaganje sredstev pridobljenih od posameznih gospodarskih dejavnosti kot so turizem, promet s tekočimi gorivi, igre na srečo in podobno. Zavzema se za razvoj visokega šolstva, socialno pravičnost in regionalizacijo Slovenije. Vprašali so se, zakaj ideja o regionalizaciji Slovenije ni dovolj široko sprejeta oziroma zakaj Zveza za Primorsko ni spoznana kot njena zaupanja vredna nosilka.

Kongres je zadolžil Glavni odbor ZZP in programsko-strateški svet, da v najkrajšem času pripravi dolgoročno strategijo razvoja Primorske, da bi ta postala vodilna regija v državi. Sprejeli so tudi sklep, da bodo, na bližajočih se lokalnih volitvah ponudili najboljše programe. Nastopili bodo v vseh primorskih občinah s polnimi listami, po možnosti tudi s svojimi kandidati za župane. Kongres je prav zaradi jesenskih volitev podaljšal mandat sedanjemu vodstvu ZZP do XI. Kongresa.

DeSUS pred lokalnimi volitvami

Nič še ni zamujenega

V Demokratični stranki upokojencev Slovenije (DeSUS) beležijo 15-letnico delovanja in se hkrati pripravljajo na letošnje lokalne volitve. Kmalu 10.000 članov.

Stranka je bila ustanovljena 30. maja 1991 z osnovnim ciljem ščititi interese in dosežene pravice upokojencev, ki so tudi v večini primerov njeni člani. Dosedanji predsedniki stranke so bili Ivo Sisinger, Rado Lipič, Jože Globačnik, Janko Kušar in do maja 2005 Anton Rous, ko ga je takrat nasledil Karl Erjavec, današnji predsednik stranke. DeSUS je od maja 1996 naprej stalno prisoten s štirimi do petimi poslanci v Državnem zboru, kar mu omogoča, da sodeluje v koalicijah. Petnajsto obletnico ustanovitve so delavno in svečano proslavili na seji Sveta DeSUS 29. maja.

Stranka je nastala iz jedra članov Društva upokojencev Maribor-Center 8. februarja 1990, nato se je 29. junija 1990 preimenovala in dobila ime Demokratična stranka - zveza upokojencev Maribor, 30. maja 1991 pa je dobila ime Demokratična stranka upokojencev Slovenije - DeSUS, kar štejejo tudi za rojstni dan stranke, ki je postala tudi pomemben člen v slovenskem političnem prostoru.

Stranka upokojencev je trenutno tudi nadvse pomemben jeziček na tehtnici sedanje Janševe koalicije, saj bi izstop iz te politične povezave (nekateri ji očitajo, da je izdala levo opcijo) v bistvu ogrozil udarni volilni stroj v parlamentu. Karl Erjavec vsake toliko časa zagrozi z izstopom, s čimer doseže, da obvelja tudi njihova zahteva ali pobuda. Podobne težave »na stranskem tiru« je imela tudi nekdanja Združena lista socialnih demokratov, ko je bila v koaliciji z LDS. Stranka je v svojem glasilu Novice št. 49 predstavila osnovne programske usmeritve za lokalne volitve 2006 in ocenila stanje organiziranosti članstva ter rokovnik aktivnosti.

Stranka ima trenutno že 9.769 članov, njen cilj pa je povečati število vsaj na 10.000. Pri okoli 540.000 upokojencih ta številka niti ni tako visoka. Upoštevati je pač treba dejstvo, da so upokojenci tudi v drugih sorodnih strankah, na primer v LDS in SD, nekateri pa preprosto nočejo v politiko.

Postopke evidentiranja naj bi končali že konec maja, vendar kot kaže povsod tega niso opravili, zlasti tudi ne v Občinski organizaciji Piran, kjer je na zadnji seji Upravnega odbora prišlo do kratkega stika med sedanjo predsednico in bivšim predsednikom, ki je zapustil sejo.

Glavni problem, ki ga vidijo občinske organizacije, je kako dobiti primerne kandidate iz vrst lastne stranke. V večini organizacij predvidevajo sklepanje koalicij po volitvah, kar lahko tudi pomeni nekakšno tavanje in zamuda časa, vendar v Desusu menijo, da še ni nič prepozno. Volilne kampanje so v resnici po nepotrebnem prezgodaj prvi začeli mediji z navajanjem številnih imen, tudi takšnih, ki niti v sanjah nimajo nobenih možnosti za izvolitev.

Večina Občinskih organizacij predvideva nastope svojih kandidatov v lokalnih medijih, ker so najcenejši in tudi najbolj dostopni volivcem.

Zelo pomembno vlogo pri pripravi volitev lahko opravijo tudi pokrajinski odbori

Nedorečena meja na morju

Bo plavanje iz Portoroža v Kanegro pomenilo ilegalni prehod čez mejo?

Schengenski režim prinaša strožjo kontrolo prehoda čez zunanjo mejo EU. Če je bilo plavanje iz Portoroža do Kanegre na Savudrijski polotok nekaj zelo preprostega, bo poslej drugače.

Koliko strog bo schengenski režim na meji? Vprašanje, na katerega še ni pravega odgovora.

Slovenska in hrvaška policija se vsako leto dogovarjata o režimu na morju v času turistične sezone, problem pa je v tem, da bo menda že letos treba upoštevati smernice schengenskega režima, ki je še posebej strog na zunanji meji Evropske unije. O tem so se pred nedavnim pogovarjali tudi v Sečovljah.

Ko bomo stopili v schengensko območje (kaže, da ne prej kot oktobra 2007) bo marsikaj drugače, zato so tudi Hrvati zainteresirani za čimbolj preproste rešitve na mejnih prehodih, a kaj pomaga, če z našo južno sosedo vse od osamosvojitve nismo razrešili niti osnovnega vprašanja kje meja v Istri sploh je? Zaselki so postali slovenski in hkrati hrvaški, celovitosti Piranskega zaliva nam Hrvati ne priznavajo niti v sanjah. Znano je, da Hrvaška opravlja jurisdikcijo v treh zaselkih in trdi, da so njenem ozemlju. Slovenija trdi obratno - zaselki na južni strani Dragonje so na slovenskem ozemlju. Če so res slovenski in če je to slovensko ozemlje, zakaj potem slovenska policija ne sme intervenirati na območju prek mostu čez kanal sv. Odorika, da bi lahko »reševala« Jorasa, ko kaj zakuha in zadeve le nemo opazuje? Da slovenska policija ne sme intervenirati v zaselkih Bužini, Škrile in Mlini nam je potrdil tudi direktor PU Koper. Tudi to jasno pove, da Hrvaški kar sami priznavamo suverenost na tem, sicer spornem območju.

Schengenski režim pomeni tudi odhod mejne policije z vseh mejnih prehodov med Italijo in Slovenijo, premaknitev zunanje meje s Škofij na Dragonjo in v Sečovlje, resno ugotavljanje ločnice na morju in ukinitve vseh drugih možnih prehodov, kot so bili mišljeni, na primer turistični in podobno. Slovenska mejna policija je že dobila kadrovske, država pa tudi finančne okrepitve. Problemi so še z instalacijo t.i. elektronskih naprav in povezave s centralno evropsko policijsko evidenco, da bo lahko mejni policist v sekundi dobil povratno informacijo, ali je nekdo, ki prestopa mejo na listi teroristov, kriminalcev, tihotapecev..., kajti če se prebije čez ima prosto pot po vsem prostoru EU. Seveda pa je treba poudariti, da bo strogo varovano tudi t.i. zeleno območje v širokem pasu ob zunanji meji, pa tudi na cesti vas bodo lahko ustavili cariniki in »finančna« policija.

Nedvomno, da bi bilo veliko bolj enostavno za našo državo, če bi Hrvaška postala polnopravna članica EU. Meja ne bi bila več tako pomembno vprašanje kot je danes, čeprav jo je treba dokončno določiti, schengenski režim bi se premaknil precej nižje do bosansko-hercegovske meje, velika odgovornost varovanja zunanje meje EU bi odpadla na Hrvaško. Toda tudi, če bi vse potekalo po najboljšem scenariju, Hrvaška še najmanj deset let ne bo polnopravna članica EU, zato je treba stvari urejati danes, brez meglenega diplomatskega pristopa. Če se povrnemo k osnovnemu vprašanju kako strog bo schengenski režim, bi nam tisti, ki prinašajo informacije iz evropskega parlamenta o obljubljeni »mehki« inačici (SOPS naj bi vendarle bil v veljavi?), morali odgovoriti na čisto preprosto vprašanje, ali bo plavanje v Kanegro lahko kaznivo dejanje ilegalnega prehoda čez mejo? Po sedanjem razumevanju je lahko odgovor samo DA, saj nihče ne sme prestopiti »schengenske« meje brez carinske in policijske kontrole, torej tudi plavalec ne. No, pa smo spet na izhodišču. Kje pa je ta meja na morju?

Če bi se zgodil incident, da bi na primer hrvaški policist aretiral in kaznoval turista v kopalkah, ki je skočil v morje v Portorožu, in brez potnega lista okrog vratu junaško preplaval zaliv in pristal v Kanegri na Savudrijskem polotoku, bi to bila slaba reklama za turizem.

Franc Krajnc

29. Festival Melodije morja in sonca bo od četrta, 13.7., do sobote, 15.7.2006

v organizaciji Avditorija Portorož in Net tv.

4PLAY Tarča
ALTRIDA CALLISTO Naše noči
DEAN VIVOD Pojemo o morju soncu
DOMEN KUMER Banana
ERIK IN MANJA Vse je igra
JOHNNY BRAVO Tisti teden
LEPI DASA Lepi Dasa
MAJA MISSON Dovolj sem sanjala
MAJA SERŠEN Portorož Internacional
MANCA ŠPIK Marinero
MARTIN PEROVIČ Peti element
MIHA PODREPŠEK Orientalске črne mačje oči
MIRNA REYNOLDS Muca
MONIKA PUČELJ Fešta
PETER JANUŠ Verjemi mi
PLATIN Vrsta omame
ROK KOSMAČ Misli kaj name
SANDRA Vibracije
SANJA GROHAR Boljša sem od nje
SERGEJA Danes je nov dan
SKUPINA POP'N'DEKL Pesem mornarjev
SKUTER Na pomoč
SONS Shiora
STEFFY Prav zdaj
TEJA HAVER Vroče je
TINA GORENJAK Fiesta G.
TURBO ANGELS Jaz sem za
ŽANA POVŠE Ona

Oljkarji podpisujejo peticijo

Sedanja obdavčitev oljkarstva ogroža razvoj in tudi obstoj te specifične dejavnosti v Istri in na Goriškem, ugotavljajo oljkarji. Zato že podpisujejo peticijo za spremembo novele zakona o dohodnini v delu, ki se tiče oljkarstva. Če bo treba bodo zahtevali tudi preizkus zakona na ustavnem sodišču.

Kmet s prodajo oljčnega olja ne ustvarja dodane vrednosti, saj je oljčno olje dejansko prvi tržni pridelek oljke. Storitev stiskanja opravljajo oljarji, ki so za svojo dejavnost že obdavčeni. So pri sprejemu novele zakona o dohodnini zatajili primorski poslanci?

obdavčitve.

- Oblikovanje skupne komisije Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije (KGZS), Ministrstva za kmetijstvo in Ministrstva za finance, ki naj pripravi strokovne podlage za obdavčitev oljkarstva.

In kje tiči zajec? Predstavniki oljkarjev so kot vse kaže malce naivno pristali na tarife za izračun davčnih obremenitev na stare osnove,

Na fotografiji: Novinarska konferenca na Belvederju, kjer so poleg problematike obdavčevanja oljkarjev predstavili tudi program praznika Oljk, vina in rib v Izoli.

Pridelovanje oljk in prodaja oljčnega olja je v mediteranskem območju Slovenije tradicionalna in pomembna dejavnost, saj zaseda 1400 hektarov površin. Pomen oljkarstva je predvsem tudi v vzdrževanju mediteranske kulturne krajine, v povezavi s turizmom na podeželju - in kar je najvažnejše - v zdravju prijaznem oljčnem olju. Tega se zavedajo tudi v drugih državah EU, Italiji, Španiji, Grčiji..., zato s subvencijami in nizkimi obdavčitvami poskušajo to dejavnost ohranjati, v Sloveniji pa naj bi že sprejeta novela zakona o dohodnini in izvedba, ki bi se pokazala v obdavčevanju, zavrla ali celo uničila dosednji razcvet oljkarstva, smo lahko slišali na nedavni novinarski konferenci na Belvederju.

Zaradi navedenega oljkarji zahtevajo:

- moratorij na izvajanje določil Zakona o dohodnini za področje oljkarstva dokler ne bo sprejet primeren predlog

kar pa se je pozneje spremenilo - in to krepko navzgor. Pravijo, da so primorski poslanci bili pozorni na morebitne negativne posledice, vendar niso mogli tega preprečiti. Zakon o dohodnini iz leta 2005 omogoča tri načine obdavčevanja oljkarstva:

- po dejanskem dohodku (na podlagi vodenja knjigovodske evidence);
- po normiranih odhodkih (za obračun davščin samo 30% prihodka);
- 1,5 - kratnik katastrskega dohodka intenzivnega sadovnjaka.

Po mnenju olkarjev noben od naštetih načinov obdavčevanja ni sprejemljiv, ker ni spodbuden! Primerjava katastrskega dohodka med posameznimi okraji po katastrskih kulturah za 1. katastrski razred pokaže, da sta Koper in Nova Gorica daleč na vrhu. Ocena pokaže, da bi nekdo, ki ima hektar zasajenih oljk, moral prikazati v dohodninskem obrazcu na Koprskem območju

960.055 SIT katastrskega dohodka, oljkar na Goriškem koncu pa 781.698 SIT. Če je oljkar slučajno upokojenec in dobiva pokojnino se mu lahko zgodi, da bo »padel« v višji dohodninski razred in mu bodo oljke prej kazen kot spodbuda. Nič ne bi bilo narobe, če bi država jamčila nadomestila v primeru slabe letine, zmrzali, napada oljčne muhe in podobno, ko ni prihodka. Dino Pucer je poudaril, da je tako imenovanih intenzivnih nasadov oljk malo, saj v mnogih primerih rastejo na brežinah. Ostaja vedno isto vprašanje, zakaj lahko v Italiji na primer kupimo ekstra deviško olje že po 9 evrov, ali celo manj? Odgovor tiči v masovni proizvodnji in na podlagi tega nižjih stroškov na enoto in seveda veliko nižjem pragu obdavčitve (še pri dohodku nad 3000 evrov), katastrski renti 150- 235 evrov in pri tem nični stopnji DDV. V Sloveniji kaj takega ne bi mogli niti ugotoviti in realizirati, ker preprosto nimamo tovrstnega katastra, zato se postavlja vprašanje kako bo država zaračunavala davke oljkarjem, če ni urejenega katastra? Mnogi trdijo, da oljk preprosto ne bodo prijavi, če bodo davki obračunavani z 1,5 kratnikom od osnove plantažnega (intenzivnega) nasada. In še vprašanje, zakaj je oljčno olje pri nas doma tako drago? Prvič zato, ker je še vedno ugodno povpraševanje, pa tudi stroški pridelave niso majhni (od 1300 do 1800 STI/za liter) in ker Slovenci nekako s strahom kupujemo poceni italijansko oljčno olje, ker ne moremo razumeti kako jim ga uspe prodajati po tako nizki ceni, celo po 6 evrov za liter. Na tržaškem vzorčnem sejmu smo lahko kupili 1 l ekstra deviškega olja za 6 evrov, liter za 9 evrov!

O problematiki obdavčitve oljkarstva so razpravljali tudi na ustanovni seji Zveze oljgarskih društev Slovenije v prostorih Agrarie v Kopru. Petico za obstoj oljkarstva in proti neživljejskemu obdavčevanju bodo podpisovali tudi člani oljgarskega društva Štorta Piran.

Otroško veselje

Na Primorskem sejmu, 27.5.2006, je bilo v soboto popoldne pestro in živahno, saj je organizator poskrbel, da so bili tako odrasli kot najmlajši zadovoljni.

Za slednje je bil organiziran kotiček v katerem sta glavno vlogo odigrala igralka Aida Kralj in "TOLI" (na sliki), ki ga otroci na Obali poznajo že s preteklih otroških prireditev. S Tolijem so otroci zapeli, zaplesali in barvali pobarvanke, za svoj trud pa so prijeli simbolična darilca. Program je trajal do 19.00 ure. Slovo ni bilo težko, saj je Toli obljubil, da nas kmalu spet obišče. Pred nedavnim je bilo tudi veselo na portoroški plaži kjer so otroci pod mentorstvom Oblanih galerij iz mivke gradili razne skulptur in prejeli lepe nagrade Ljubljanske banke iz Izole.

Triatlon - Festival športa 2006

Na portoroškem festivalu športa v organizaciji ŠKID Jaz sem najboljši, je nastopilo 1098 športnikov iz 25 držav, ki so se pomerili v kolesarjenju, plavanju in teku. Mojmir Kovač se je v posebnem pismu zahvalil vsem, ki so sodelovali in se hkrati tudi opravičil. Ne glede na uspehe festivala je treba resno razmisliti o smiselnosti daljše zapore portoroške ceste, zlasti ob sobotah, ko je turizem v polnem zamahu. Jezo so stresali kongresisti, pravniki, sodniki, ki so se udeležili posvetovanja o prekrškovem pravu, kjer so morali čakati skoraj dve uri pred zaporo, pa tudi turistični avtobusi so odhajali z zamudo, ker niso bili obveščeni o popolni zaporu cest.

Junij 2006

JOŽE SEDMAK V mojem spominu je trpljenje, žalost, radost in tudi ponos

Med ljudmi, ki so doživeli grozote druge svetovne vojne je tudi Jože Sedmak iz Kopra, bivši partizan, aktivist OF in taboriščnik v zloglasnem delovnem koncentracijskem taborišču Dachau, v katerem je našlo smrt tudi veliko Primorcev.

Gospod Jože Sedmak, kaj je za vas pomenil fašizem?

»Fašizem je za vse nas pomenil božjo palico. Moji straši, sorodniki in sovaščani, so ga doživljali kot veliko zlo, živeli so v strahu in v ponižanju, vendar v upanju, da ne bo večno živeli. Iz druge svetovne vojne mi je v spominu ostalo trpljenje in ponos. Posledice sem občutil na lastni koži. Globoko so se mi vtisnile v spomin. To so nepozabna doživetja. Velikokrat sem bil izpostavljen smrtni nevarnosti, ki je kar nekajkrat trkala na moja vrata. Bil sem pretepen, mučen in podhranjen. Tisti, ki smo doživljali fašizem in nacizem ter preživeli grozote druge svetovne vojne, vemo kaj je bila druga svetovna vojna: krivice, trpljenje, kri, smrt, vsega je bilo, samo nič človeškega, nič humanega, vse je bilo podvrženo tiraniji, suženjstvu, oholosti in prepotenci. Vojna ni humanost ne milost, zato si tisti, ki smo se borili na strani zavezniških sil proti fašizmu in nacizmu, trpeli v zaporih, koncentracijskih taboriščih, internacijah in izgnanstvih, želimo mir.

Vsem, ki tega ne vedo ali nočejo vedeti želim povedati, da v mojem spominu živita trpljenje, žalost, radost in ponos.«

Morda nekaj več o vaši življenjski poti?

»V času druge svetovne vojne sem bil partizan, aktivist OF, trpel v Tržaških zaporih in koncentracijskem taborišču Dachau. Zakaj sem se odločil, da se kot mladoletnik priključim borcem NOB in aktivistom OF? Spoznal sem nasilje fašizma in nacizma, kratenje pravic Slovincem na tem našem

poštovali vse katoliške verske obrede. Zaupanje v predstavnike katoliške cerkve smo izgubili zato, ker so le ti stopili na stran okupatorjev in s tem podpirali fašizem in nacizem ter celo organizirali svojo domobransko vojsko za boj proti lastnemu ljudstvu, proti NOB. Ni mi bilo razumljivo komu in zakaj naj bi branili domove. Njihove oborožene enote so sodelovale s fašisti in nacisti proti nacionalni samobitnosti

nepozabni dogodek. S kurirjem Matijem Tomšičem sva prišla v vas Koritnice, tu prenočila z namenom, da bova odpotovala naslednje jutro v Brkine. Prebudil naju je ropot vozil nemške vojske in vojakov, ki so vpili, da moramo vsi na vrt k vaški cerkvi. Ko so nas zbrali skupaj so moške vkrcali na njihova vozila, ženske pa stražili pred vaško cerkvijo. Odpeljali so nas 6 km iz vasi v smeri proti

udarci SS vojakov. Vztrajal sem pri svoji trditvi, kljub neznosnim pritiskom. Oddahnil sem si, ko je vaščanu, ki je prevajal nemškega oficirja, uspelo prepričati, da gredo na ogled še druge kraške jame v Cerju, oddaljena kakšne tri kilometre. Vkrkali so nas v njihova vozila in odpeljali k drugi jami, v katero pa so spustili drugega vaščana, vendar tudi ta v tej jami ni ničesar ugotovil. Videl je le okostje divjadi, ki je verjetno padla v jamo in ni mogla več iz nje.«

Domnevno pobitih Nemcev torej niso našli?

»Ne. Če bi jih, bi se nam slabo pisalo, saj so se Nacisti vedno hudo maščevali. V poznih popoldanskih urah so nas pripeljali nazaj v vas. Čakajoči vaščanke in vaščani so bili zelo presenečeni, ker so bili prepričani, da so nas postrelili. Meseca marca 1944 sem se zopet znašel v smrtni nevarnosti, ko sem opravljal svojo kurirsko dolžnost v vasi Zagorje. Ko sem se takrat vračal od tu v enoto NOV po cesti v smeri Knežaka, zaslišim glas iz vasi »Beli gredo«. Skočil sem s ceste v strmino, tik ob borovem gozdu, se skril med kamenje, ki je bilo obraščeno z leskovino in brinjem, ob kamnitem zidu neke ograje. Hitro sem ob sebi naložil nekaj kamenja, se maskiral, tako da me ni bilo mogoče opaziti. Čez

Na fotografiji Primorskega utripa: Udeleženci spominske slovesnosti s Primorskega so v spominskem parku v Dachau položili vence.

našega ljudstva. Pobijali so naše narodno zavedne ljudi. V kolikor ne bi domobranci (belogardisti) sodelovali s fašisti in nacisti, sem prepričan, da ne bi bilo toliko Slovencev in Slovencev v njihovih ječah in izgnanstvu. Bilo bi mnogo manj žrtev druge svetovne vojne. Vprašanje je, če bi sploh Nemška letala 23. februarja 1944 bombardirali mojo rojstno vas Koritnice in povzročila tolikšno gospodarsko škodo in veliko žrtev med nedolžnim civilnim prebivalstvom.«

Bili ste živa priča kolaboraciji in zlim dejanjem domobrancev?

»Tako imenovani domobranci so ubili dva brata moje soproge. Eden od njiju je moral umreti celo od mučeniške smrti. Lahko bi našteval in našteval tudi druga njihova zločinska dejanja, vendar menim, da ni potrebno.«

Kako ste delovali partizani in kako to, da domači zavezniki okupatorjev niso spoznali svoje zmote?

»Zaradi varnosti pred nasiljem okupatorja in domobrancev ter delovanja domačih izdajalcev smo partizani in aktivisti OF morali delovati v strogi tajnosti. Ob vsem kar sem povedal nastaja še danes aktualno vprašanje, zakaj domači zavezniki okupatorjev niso pravočasno priznali svoje zmote, da se bojujejo na napačni strani in zakaj to zmoto zagovarjajo nekateri njihovi pristaši še danes. Vse to govorim zato, ker sem grozote druge svetovne vojne osebno doživljal in okusil trpljenje na lastni koži.«

Večkrat ste bili izpostavljeni nevarnosti za lastno življenje

»V času druge svetovne vojne sem bil res večkrat izpostavljen nevarnosti za svoje življenje. V nepozabnem spominu sta mi ostala naslednja pretresljiva dogodka: Oktobra leta 1943, ko sem bil star komaj 15 let, sem se iznenada znašel v rokah Nemške vojske in doživel grozljivo

Mašunu in razložili v neposredni bližini globoke kraške jame (Pod klanci). Zame kot mladega fanta se je pričel najbolj grozovit dogodek mojega življenja. Zavezali so me pod ramena z dolgo vrvjo, me postavili na rob jame in poveljujoči je ukazal, da me sovaščani pahnejo v jamo. Glasno sem zajokal, saj sem bil prepričan, da bom v jami počasi umiral. Ko sem bil že globoko v jami sem se ustavil na neki kamniti polici in z vso močjo vlekel vrv navzdol, vse do tedaj, ko je tolmač, ki je bil moj vaščan glasno vprašal kaj vidim v jami, ponovil je povelje gospoda majorja nemške vojske, da moram govoriti resnico, češ da oni vedo, da so v jami Nemški trije oficirji. Nato je še vprašal ali dobro razumem njihovo povelje. Odgovoril sem »razumem«. Nato sem umolknil in spraševal svojo vest ali naj povem, da nisem prišel do dna jame ali, da vztrajam pri svojem prvem odgovoru. Solze so mi tekale iz oči in izgubil sem

Preživeli Dachauci na spominski slovesnosti v taborišču 1. maja 2005.

glas, v grlu me je stiskalo, kljub temu sem se odločil, da ne bom povedal resnice. Hkrati sem pomislil na nauk matere in očeta, da ne smem nikoli lagati. V tistem trenutku je v meni prevladalo prepričanje, da če bom govoril resnico, bodo v življenjski nevarnosti tudi drugi, ki čakajo na odločitev nemškega poveljnika. Kot v snu sem slišal glas poveljujočega, da naj me potegnejo iz jame. Od strahu sem se do kože oznojil, polulal in še več, saj so moj vonj vohali tudi ostali prisotni. Od zunaj me je čakala še ena huda preizkušnja, zasliševanje in

Skupina Primork in Primorcev, udeležencev na spominski slovesnosti v taborišču Dachau.

kakšno minuto se s kolesi po cesti pripelje pet domobrancev. Oboroženi so bili z brzostrelkami in ročnimi bombami. Na cesti, ne daleč od mene, so se ustavili in glasno govorili: »Kurba partizanska, ne boš nam pobegnil!« Vodja njihove patrulje reče: »Moramo ga dobiti živega ali mrtvega«. Stisnjen v grmovju sem čakal na usodo, kajti če bi me odkrili zagotovo ne bi mogel pripovedovati te svoje zgodbe. Izstrelili so nekaj rafalov iz brzostrelk. Krogle so švigale mimo mene, na srečo me nobena ni zadela. Prav od blizu sem videl dva, ki sta se hitro vzpenjala v hrib, a me nista opazila. Po kakšnih dvajsetih minutah, ko se je začelo temniti, so se vrnili na cesto in s svojimi kolesi odhiteli proti vasi Zagorje, od koder je vodila cesta za Pivko. Še vedno skrit v grmovju sem razmišljal, kako je mogoče, da so domobranci bili seznanjeni s tem, da sem se nahajal v vasi Zagorje. Prepričan sem bil, da jim je nekdo javil kar iz vasi, česar pa nisem nikoli ugotovil.«

Bili ste zaprti v zloglasnem tržaškem zaporu in odpeljani v taborišče Dachau

»Moja usoda je bila popolnoma zapečaten 24. oktobra 1944, ko sem z drugimi borci padel v zasedo nemške vojske. Odpeljali so me v zloglasni zapor Coroneo v Trstu in nato v koncentracijsko taborišče Dachau. O tem je že veliko napisanega v knjigi Srečanje političnih zapornikov in internirancev Primorske v Kopru, 27. 9. 1970 ter v prispevkih za Dachauski poročevalec.«

Kakšni so danes vaši pogledi na dogodke iz preteklosti?

»Vsa osebna doživetja v času druge svetovne vojne so se mi vtisnili v trajni spomin na trpljenje, grozljiva dejanja v zaporu in koncentracijskem taborišču Dachau. Hkrati je bilo to tudi neko upanje in ponos. V mojem spominu so ljudje, ki so dobesedno gnili pri živem telesu, ob neznosnih bolečinah, pozabljeni od sveta in prepuščeni milosti in nemilosti fašističnih in nacističnih nasilnežev. V najtežjih trenutkih svojega življenja na srečo nisem izgubil zaupanja. Bil sem vedno prepričan, da bo prišel težko pričakovani dan, ko bo fašistična in nacistična soldateska poražena, ko bomo končno svobodni.

Cinični napis na vhodu v taborišče Arbeit macht frei (Delo osvobaja). Belo vrtnico je 1. maja 2005 zataknil za vrata predsednik bavarske vlade Edmund Stoiber. Foto: PU

ozemlju. Na mojo odločitev je vplivala tudi narodna zavest do domovine. Že v otroštvu in rani mladosti sem spoznal, da fašizem neomejeno krati naše jezikovne, kulturne in gospodarske pravice. Moji starši, bratje in sestre so navedeno občutili na lastni koži, kar je tudi pripomoglo k moji osebni odločitvi: še posebej pa nasilje okupatorjev in njihovih sodelavcev. V nikakršni zvezi pa ni bila moja odločitev z versko ali politično pripadnostjo.«

Nekateri dejavniki v Kraljevini Jugoslaviji in Sloveniji so se že na samem začetku udinjali Hitlerju, ki je morda za Nemce v takratnih časih ekonomske krize in neporavnanih računov iz prve svetovne vojne predstavljal nekakšno rešitev. Kakšna je bila takrat vloga cerkve?

»Posebej želim poudariti, da smo v naši družini bili verni in da smo

Oprostiti morda, nikoli pozabiti

»Nasilje okupatorjev naše domovine je zahtevalo veliko žrtev, katerih trupla so za vedno ostala na tujih tleh. To je lahko oproščeno, a nikoli ne sme biti pozabljeno. Naše sporočilo smo dolžni prenašati na mlajše rodove, da se taka tragedija človeštva ne bi ponovila nikoli več! Prav temu je bilo namenjeno tudi srečanja Dachaucev Primorske, naših sorodnikov in prijateljev, 27. aprila 2006, v Miših pri Dekanih ob 66. obletnici ustanovitve OF slovenskega ljudstva. Več o tem je napisano v časopisu Primorski utrip, maj 2006, števil. 147.

Franc Krajnc

Kopanje le po 16. uri!

Čezmerno izpostavljanje sončnim žarkom je krivo za okoli 160 primerov kožnega raka.

Ozonski plašč zaradi spuščanja toplogrednih plinov v zrak ponekod že krepko popušča in prepušča smrtonosne žarke. Najvišje vrednosti UV sevanja beležimo v poletnem času med 11. in 15. uro, zato je kopanje varno šele po 16. uri, menijo strokovnjaki ZZV Koper.

Na fotografiji Primorskega utripa: Zdravniki specialisti o kožnem raku. Z leve proti desni: Marko Vok, Milan Krek in Marina Sučič Vuković.

O vplivih sončnih žarkov na človeka in zaščiti prebivalstva pred negativnimi stranskimi učinki sonca na našem obalno kraškem območju so na novinarski konferenci v Izoli, 6. junija 2006, podali svoje ugotovitve zdravniki Marina Sučič Vuković, dr. med., spec. soc. med., Marko Vok, dr. med., spec. dermatovenorolog in mag. Lejla Peternelj Uran, dr. med., spec. oftalmolog. Glavne ugotovitve raziskave tega pojava je povzel Milan Krek, dr. med., spec. soc. medicine., direktor Zavoda za zdravstveno varstvo Koper.

Sonce je za nas Zemljane najbolj pomembna zvezda v vesolju, saj s svojo energijo ohranja življenje na zemlji. Brez energije, ki jo oddaja, ne bi bilo življenja na zemlji v taki obliki kot ga poznamo danes. Zaradi vpliva človeka na okolje postaja sevanje sonca vse bolj nevarno, česar se premalo zavedamo. Porjavla koža ni nobena prednost, prej lahko potencialna nevarnost za kožnega raka. Zato je pomembno, da vemo čimveč o sončnem sevanju, da se lahko zaščitimo pred negativnimi vplivi.

Sončno sevanje sestavljajo ultravijolično sevanje, vidna svetloba in infrardeče sevanje. Med ultravijolične sončne žarke sodijo UVC žarki, ki so za človeka škodljivi, toda ti ne prispejo do nas, ker jih vsrka zgornja plast ozračja. Ultravijolični žarki B (UVB) se sicer v večini vpijejo v zgornjih plasteh ozračja (90%) in se ustavijo na ozonskem plašču, vendar jih kljub temu del prispe do človeka. Če ne bi bilo tega zaščitnega ozonskega plašča, ki je kot rečeno tu in tam že načet, bi življenje, takšno kot je danes, na zemlji zamrlo!

Ozonski plašč zadržuje UVB žarke. Njegovo tanjšanje te žarke vse bolj prepušča, kar je zelo nevarno. Po mnenju strokovnjakov je vse več poškodb tudi na koži in očeh. Zelo pomembno je torej kako bomo zaščitili otroke na plaži, kjer je ponavadi

največje odsevanje žarkov. Obvezno klobuček in ne predolgo na soncu! Sončni žarki različno vplivajo na človeka in tudi različno padajo naj. Največja količina UVB žarkov pride na zemljo v poletnem času, ko padajo sončni žarki skoraj pravokotno na našo zemeljsko širino, še zlasti okoli poldneva. Količina UVB žarkov, ki jih prejme človek na časovno enoto, se tudi povečuje z nadmorsko višino. Vpliv ultravijoličnega sevanja (UV sevanje) izražamo z UV indeksom. Najvišje vrednosti UV sevanja beležimo v poletnem času med 11. in 15. uro, zato se res ni modro takrat pražiti na soncu. Na kopanje bi se morali podati šele po 16. uri, meni dr. Milan Krek.

V svetu je vedno več osveščenih ljudi, ki spoznavajo, da je preveliko izpostavljanje soncu lahko nevarno, saj lahko povzroči trajne posledice na koži in očeh, zato je pomembno, da ljudje vedo kako se zaščititi pred negativnimi vplivi sončnega sevanja. Tudi turistični delavci bodo morali spremeniti svojo logiko trženja in v času največjega sevanja sončnih žarkov ponuditi drugačne oblike dopustovanja., meni dr. Krek. Na to danes pravzaprav nihče niti ne pomišlja.

Živimo na območju države, ki ima največ sončnih dni in posledično tudi največ sončnega sevanja., zato tukajšnje prebivalstvo še posebej osveščajo, da se zna zaščititi pred to nevarnostjo. Nič manj nevarni za kožo niso razni solariji, meni dr. Marko Vok. Marina Sučič Vuković: »V regiji Koper v desetletnem obdobju 1994 - 2003 beležimo do leta 2001 približno 90 novih primerov kožnega raka letno, v letih 2002 in 2003 pa je število naraslo na okoli 160 primerov letno. Od tega je približno 40% primerov ugotovljenih med mlajšimi prebivalci v starosti do 64 let.

S staranjem prebivalstva narašča

pojav rakavih obolenj (vključno s kožnim rakom). V regiji Koper je bil pojav nekoliko nad slovenskim povprečjem (za 7%). Razlika med regijo Koper in slovenskim povprečjem v pojavu rakavih obolenj kože je bila največja pri mlajših ženskah v starosti do 64 let in je znašala okoli 20%. V opazovanem desetletnem obdobju so bila v regiji Koper rakava obolenja kože za 30% pogostejša pri moških v primerjavi z ženskami.

Sončne opekline in umrljivost

Umrljivost zaradi rakavih obolenj kože v obdobju 1994 - 2003 je bila k sreči nizka, saj je veliko tovrstnih rakov ozdravljivih, zlasti v primeru pravočasne diagnoze. V regiji Koper je v opazovanem obdobju 1994 - 2003 umrlo povprečno sedem prebivalcev letno, od tega več kot polovica moških. Iz zdravstvene statistike lahko ugotovimo, da je v regiji Koper število obiskov zaradi sončnih opeklin, akutnih kroničnih sprememb kože zaradi UV žarkov ter zdravstvenih težav zaradi učinka vročine in svetlobe, v specialnih ambulantah naraščalo in je znašalo povprečno 230 obiskov letno, v zdravstvenem varstvu na primerni ravni (otroških in šolskih dispanzerjih ter splošnih ambulantah) pa je bilo približno 290 obiskov letno oziroma približno 2 obiska na 1000 prebivalcev letno, kar je za 90 % presegalo slovensko povprečje. Nobena uradna statistika ne govori o kožnih rakavih obolenjih zaradi domnevnega sevanja z belokriške antene.

Sončne opekline nastanejo po intenzivnem sončenju, pogosto ob vodnih površinah, na peščenih plažah ali na snegu. Spremembe opazimo nekako 2-6 ur po sončenju, najmočnejše so izražene po 24 urah. Rdečina (eritem) se običajno pojavlja v dve fazah; blažji zgodnji eritem se pojavi že med sončenjem, kasni eritem se pojavi čez nekaj ur. Koža je pordela, otečena in vroča, bolnik občuti srbenje in pekoče bolečine. Na močnejše opečeni koži vidimo mehurčke in mehurje. Pri zelo intenzivnem sončenju se lahko pojavijo tudi splošni znaki: slabo počutje, glavobol, mrzlica in vročina. V težjih primerih tudi bruhanje, nemir in meningealni znaki. Najpogostejše oblike kožnega raka so: bezalnocelični karcinom, ploščatocelični karcinom in maligni melanom. Domnevajo, da je pojav vseh treh oblik povezan s čezmernim izpostavljanjem soncu. Priporočil, kako se ubraniti škodljivim vplivom UV žarkov je veliko.

Za salmonelo zbolelo 38 otrok

Samo otroško zdravnico v ZD Lucija obiskalo 47 pacientov, vendar niso vsi zboleli za salmonelo

Na Zavodu za zdravstveno varstvo Koper imajo podatke, da je za bakterijo salmonelo enteritidis zbolelo 38 ljudi, od tega največ otrok, ki so jedli hrano pripravljeno v kuhinji Vrtca Morje v Luciji.

Prve simptome infekcije so odkrili 26. maja 2006. Obolevnost je trajala le nekaj dni, od 30. maja pa teh simptomov ni bilo več zaznati.

Kot nam je povedal **Boris Kopilovič, dr. med., spec. epidemiolog** iz ZZV Koper, v vzorcih hrane, ki so bili odvzeti, niso našli bakterije, pač pa obstaja velika verjetnost, da ali je hrano okužila delavka - kuharica, ki je bila kliconosec, obstaja pa tudi možnost, da je vir okužbe drugje in da se je delavka okužila skupaj z ostalimi. Tipizacija salmonel je pokazala, da gre za salmonelo enteritidis - bakterijo, ki se nahaja v (človeškem) blatu. Obolevnost in potek bolezni kaže, da izhaja vir salmonela iz vrtca Morje v Luciji, kjer v centralni kuhinji pripravljajo hrano za oba vrtca (La Cocccinella in Morje) ter tudi za OŠ Lucija, hrano pa nosijo nekateri starši tudi domov. Takoj po informaciji oziroma prihodu obolelih otrok k lokalnim zdravnikom je ukrepala zdravstvena inšpekcija in skupaj z zdravniki iz ZZV Koper natančno pregledala prostore v Vrtcu Morje in dala tudi navodila za temeljito čiščenje oziroma dezinfekcijo prostorov, posode, miz, skratka vsega, kjer bi se lahko še zadrževala nadležna bakterija.

Na vprašanje, ali je salmonela bolezen umazanih rok, ni možno dati poenostavljenega odgovora. Res pa je, da se prostorov kjer se pripravlja hrana, ne pregleduje več tako kot nekoč. Dogaja se celo to, da lahko tisti, ki bi morali biti redno pregledani, prinesejo v laboratorij blato drugih oseb?

V laboratoriju ZZV Koper menijo, da če bi hrano pravilno pripravljali, do zastrupitve s hrano, katere povzročitelj je salmonela enteritidis, ne bi prihajalo. Zdenka Fatorič, direktorica Vrtca Morje, nam je povedala, da so takoj ukrepali in temeljito počistili kuhinjo. Žal pa je kot kaže obveljala velika verjetnost, da je bila v kuhinji oseba kliconosec, ki se je sama zastrupila s salmonelo? Salmoneloze so infekcije, ki jih povzročajo bakterije iz skupine salmonel. Ena izmed salmonel povzroča celo tifus, druge pa pogosto zastrupitve s hrano, kar se je že zgodilo pred leti tudi v hotelu Delfin v Izoli. Salmoneloze so najpogostejše pri dojenčkih, starejših in oslabilih osebah.

Livija Sabadin, dr. med., spec. pediater

Epidemija je pogostejša poleti in to predvsem tam, kjer je družbena prehrana in še najbolj pogosto žal prav v vrtcih. Obolevnost zavisi tudi od števila zaužitih bakterij in kislosti želodca, ki jih pomori. Pri majhnih otrokih kislina ne utegne pomoriti bakterij!

Vir infekcij s salmonelami so pogosto perutninski izdelki, zlasti kokošja jajca in piščančje meso. Do okužbe mesa lahko pride celo tako, če na primer na isti deski, na kateri je bilo okuženo meso, narežemo že pečeno meso in ga zaužijemo..., ali pa je na primer infekcija posledica onesnaženja jajc z iztrebki skozi lupino, je povedala Livija Sabadin, dr. med., spec. pediatrije, ki je sprejela 47 malih pacientov.

Bakterije se v hrani hitro množijo, zato mora biti takoj zaužita ali pravilno hranjena.

Nadvse pomembna je higiena. Razkužilo bi moral biti nujni sestavni del kuhinje. Preživeli smo pekel, nam je povedala mlada mamica iz Portoroža, katere otrok je zbolel.

Številni niso niti natančno vedeli od česa so zboleli in so krivili salmonelo. Simptomi salmonelozne zastrupitve s hrano se pojavijo nenadoma, od 12 do 24 ur po infekciji. Značilni so slabo počutje, glavobol, slabost, bolečine v trebuhu, driska, včasih tudi mraženje in vročina. Zlasti pri najmlajših in pri starejših pride do dehidracije ali septikemije (zastrupitve krvi). Obvezno je treba nadomestiti izgubo tekočine, bolnik v času 24 ur ne sme jesti trde hrane. Antibiotiki se pri salmonelozah uporabljajo le, če se infekcija razširi v kri.

Preboleli morajo posebej skrbeti za osebno higieno, ker marsikdaj še v teku šestih mesecev po infekciji izločajo salmonela z blatom.

Nič več obvezni pregledi

Dr. Kopiloviča smo vprašali tudi kako je s pregledi.

Zdravstveni pregledi zaposlenih, ki delajo z živili, se sploh ne izvajajo več. Niti tako kot pred leti - vsakih šest mesecev, pač pa pregledajo le tiste osebe in njihove družinske člane, ki so zboleli doma ter ob določenih epidemioloških indikacijah.

Problem lahko nastane tudi, ker zaposleni svoje zdravstvene težave redko prijavljajo delodajalcem. Tudi zato je takih preventivnih pregledov bistveno manj, morda le 10% od nekdanjega števila. Kot smo izvedeli tovrstnih rednih zdravstvenih pregledov ne zahteva niti Evropska unija.

FK, AKV

Kako se zaščititi pred sončnimi žarki

V okviru projekta Promocije zdravega načina življenja, bo v četrtek, 22. junija 2006, od 8.30 do 11.00 ure

pred Zdravstvenim domom v Luciji, Cesta solinarjev 1 potekala preventivna akcija »Kako se zaščititi pred sončnimi žarki«. Organizatorji: Zdravstveno vzgojni center Zdravstvenega doma Piran in Občina Piran Sodelujejo: Študenti Visoke šole za zdravstvo Izola, dermatolog dr. Marko Vok, Krka, d.d. Novo Mesto, Droga Kolinska, d.d., dermatološki laboratoriji Vichy, Avčne, Eucerin in Uriage.

PomIS

Andrej Šile s.p.
Zamostec 31
1317 Sodražica

Tel.: 041 694 871

DOSTAVA IN MONTAŽA

NOTRANJIH VRAT

IN OKEN

Z BREZPLAČNO IZMERO

IN SVETOVANJEM

Obvezna članarina GZS le še do konca leta

Državni zbor je 26. maja 2006 sprejel Zakon o gospodarskih zbornicah, ki je začel veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu, predvidoma sredi junija 2006, ki uveljavlja neobvezno članstvo. Z uveljavitvijo zakona postane GZS pravna naslednica, ki mora najkasneje v petih mesecih uskladiti svoj statut in delovanje z določbami zakona. V predhodnem petmesečnem obdobju plačujejo člani GZS obvezno članarino, nato pa ta obveznost preneha. Kolikšen bo osip članstva GZS je težko napovedati. Zbornica se na manj lepo življenje že pripravlja. Ponuja celovito in racionalno organizirano zbornico - in nižjo članarino. S posebno anketo sprašuje obvezne člane, ali želijo postati tudi prostovoljni.

Istra se je predstavila v Ljubljani

Na ljubljanskem Pomladnem velesejmu na Gospodarskem razstavišču (23. - 28. maj 2006) so na pobudo GZS -Območna enota Koper v paviljonu Jurček prvič enotno predstavili istrske posebnosti in dobrote.

Šavrinke so na izviren način prikazale življenje žena in deklet v Šavrinih v preteklosti. FOTO: FK-Primorski utrip.

Svečana otvoritev je bila organizirana v času Pomladnega velesejma 2006, 23. maja, v paviljonu Jurček na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Značilnost sejmov, ki doživljajo svojevrstno krizo, je tudi prost vstop za obiskovalce. Primorci in druge goste, ki so se zbrali ob 12.30 pred svečano okrašenim paviljonom Jurček, je pozdravil Tomaž Može, direktor GZS-OZ Koper. V krajšem kulturnem programu so nas razveselili Pihalni orkester Koper, Mužika Sv. Lazar in Šavrinke iz Gračišča. Kulturni program so ponovili 26. maja, v soboto, 27. maja, pa je pred Jurčkom odmevala godba Pihalnega orkestra Marezige. GZS-OZ Koper je prireditev organizirala v sodelovanju z obalnimi občinami - Piran, Izola, Koper, Društvom oljkarjev Slovenske Istre (DOSI), Društvom vinogradnikov in kletarjev Slovenske Istre, Društvom za zdravo življenje Manžan pri Kopru in G.I.Z. - Konzorcij vin Istre. Svoje domače istrske specialitete so predstavili tudi Turistična kmetija Dobrinja iz Loparja, Vinakoper d.d., Marjan in Marija Knez (sušeno sadje in sadni napitki) iz Gračišča, Društvo vinogradnikov in pridelovalcev oljčnega olja VINOL iz Bertokov, Prad, Čežarjev, Pobegov in Sv. Antona, Turistično društvo Marezige, Oljgarsko društvo ŠTORTA Piran, Piranske soline, Casa del sal, Milunović Željko, Eufemija Rakar, Egidio Žiber in drugi. Sredozemska in z njo primorska kuhinja je zdrava, čeprav nekoč preprosta, je danes tudi zelo okusna, izvirna in pestra. Na takih in podobnih predstavitvah jo v zadnjem času poleg obveznega kraškega ali istrskega pršuta in refoška ter malvazije obvezno spremljajo tudi druge istrske posebnosti - ekstra deviško oljčno olje v ličnih steklenicah, vložene oljke sorte šorta, solni cvet Sečoveljskih solin, posebej pakirana naravna sol, suho sadje, suhe smokve, vloženi beluši, suhi kaki, domači sir in podobno. Mesna občina Koper je organizirala tudi turistično predstavitev istrskih krajev. Dan Istre, kot so poimenovali predstavitev v Ljubljani, je uspe, ocenjujejo organizatorji. Prireditev so poleg občin Piran., Izola in Koper omogočili Banka Koper, Luka Koper, Intereuropa, Casino Portorož d.d., CIMOS Koper in Adriatic Slovenia.

Napoved jesenskih prireditev na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani 2006:
MEDILAB (4. do 6. oktober).
ŠPORTFEST (12. do 14. oktober).
NARAVA -ZDRAVJE (12. do 14. oktober).
LJUBLJANSKI POHIŠTVENI SEJEM (6. do 12. november).
FORMA (6. do 12. november).
SMUČARSKI SEJEM SNEŽNIKA (30. november do 3. december).

Prireditve

Praznik KS Gradin
bo 16. junija z začetkom ob 17.00 uri v Brezovici.

Festival plesa 2006
Tartinijev trg v Piranu, 17. 6. ob 16.00 uri. V primeru dežja v Tartinijevem gledališču.

Svečana podelitev diplom
diplomantom FPP Portorož bo 21. junija ob 16.30 v Gledališču Tartini v Piranu.

Finale miss Slovenija za miss sveta
Amfiteater Avditorij, 25. 6. ob 21.00 uri.

Vaški praznik
Sveti Peter, 30. 6. ob 18.00 uri.

La Bohème
Giacomo Puccini. Apéra Balet. Amfiteater Avditorija, 1. 7. ob 21.00 uri.

UP DOBILA SOGLASJE K USTANOVITVI NOVE FAKULTETE ZA MATEMATIKO; NARAVOSLOVJE IN INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE

9. junija 2006 je Svet za visoko šolstvo RS dal soglasje k ustanovitvi nove fakultete Univerze na Primorskem, Fakultete za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije. To je po ustanovitvi univerze -pred tremi leti in pol -najpomembnejši dosežek UP, saj je tako dobila možnost za naravoslovno tehniško zaokrožitev svojih dejavnosti. Sploh prvi novi bolonjski programi s področja matematike ter računalništva in informatike, ki so bili akreditirani v tem akademskem letu, se bodo začeli izvajati v naslednjem akademskem letu; sprva še na Pedagoški fakulteti, potem pa z novimi programi sredozemskega kmetijstva, biodiverzitete, mehatronike, varstva narave in okolja ter vgrajenih sistemov na novi fakulteti. (V študijskem letu 2007/08) V pripravi je tudi program morska biologija, ki ga UP pripravlja skupaj z Univerzo v Trstu in Nacionalnim inštitutom za biologijo, izpostavo Morska biologija postaja Piran.

primorski utrip

Nada Kozina bo kandidatka opozicije

Doslej je znanih že šest kandidatov, ki se bodo potegovali za župansko mesto na lokalnih volitvah v Piranu. Po javnomnenjski raziskavi močno vodita sedanja županja Vojka Štular in neodvisni kandidat Gašpar Gašpar Mišič. Piranska opozicija bo predlagala za županjo Nado Kozina.

Dr. Alojz Zorn predstavlja Nado Kozina na ladji Portorož za kandidatko opozicije za županjo občine Piran.

»V stranki SDS smo začutili, da smo nekako odmaknjeni od gospodarskega in kulturnega življenja v občini Piran. Volitve so pred nami in ker v naši stranki računamo na dober volilni rezultat na lokalnih volitvah, bomo gotovo prevzeli pomembno mesto pri načrtovanju bodočega razvoja občine, je zbranim 28 prisotnim (skupaj z nekaterimi vidnimi gospodarstveniki, ki pa niso vsi člani SDS) na ladji Portorož (8. junija) dejal predsednik OO SDS Piran Alojz Zorn, dr. med. in dejal, da bodo opozicijske stranke: Zeleni, SDS, SLS in Civilna iniciativa Portorožanov, predlagali za županjo Nado Kozina. Slednja se je predstavila in dejala, da si ne želi oblasti, a bi le rada postala županja. Opozicijske politične stranke v Piranu niso našle bolj »udarnega« kandidata ali kandidatke. Na zadnji javnomnenjski raziskavi (1200 vzorcev) so ji Portorožani Nadi Kozina dali 4 glasove. Tako kot številni drugi, bo tudi ona poskusila župansko srečo. Predsednik piranske OO SDS Alojz Zorn nam je na ladji Portorož povedal, da bodo v prvem krogu podprli Nado Kozina, v drugem pa Tomaža Gantarja, ki bo kandidat doslej še neregistrirane (Popovičeve) politične stranke »Piran je naš«. Desnosredinska opcija računa predvsem na uspehe v koprski občini, kako se bo uveljavila v izolski in piranski pa bomo lahko komentirali šele po volitvah, kajti v piranski občini je navedenih že kar 33 imen

Med udeleženci srečanja opozicijskih strank na ladji Portorož ob pomolu v Portorožu so bili tudi Robert Časar, Enes Lojo, dr. Stojan Petelin, Marko Zorman (gl. urednik Portorožana) in drugi.

potencialnih kandidatov, od tega je najbolj znanih že šest; sedanja županja Vojka Štular (SD), dva neodvisna kandidata - Gašpar Gašpar Mišič in Franjo Žele, Tomaž Gantar (Piran je naš), Bogdan Lulik (ZZP) in sedaj tudi Nada Kozina (opozicijske stranke SDS, Zeleni, SLS in civilna iniciativa). Ali bo na koncu tudi takšen vrstni red bomo tudi šele videli. Očitno je opozicijski volilni stroj že v pogonu in toliko bolj kaže, da bodo letošnje oktobrske lokalne volitve v piranski občini ene najbolj vročih doslej, ko se bodo kandidati prebijali skozi šivankino uho. Volivci bodo odločali med levo in desno usmeritvijo. Predsednik piranske SDS Alojz Zorn je

zaslugami za prenovo. Nataša Umek je menila, da bi bilo potrebno v Portorožu poglobiti štiripasovnico, ker deli ta turistični kraj na dvoje. Je za golf v Sečovljah, seveda za takšnega, ki bo služil turizmu. Predlog, da bi obnovili in nato prodali solinarske hišice ni bil sprejet z navdušenjem, vsaj s strani direktorja solin ne. Morda bi bilo za razmisliti o najemu teh zapuščenih razpadajočih hišic, v katerih so nekoč prebivali solinarji. Še kako potrebno bi bilo treba doreči vprašanje kanala Jernej, v katerem je sedaj čolnov, ki ne plačujejo najemnine. Fedor Anton Umek je presenetil z izjavo, da je Piran veliko smetišče. Tudi on meni, da bi bilo treba to mesto zapreti za promet.

Caprisov Koncert v Kopru

Caprisovci bomo po treh letih že tretjič podarili svojim zvestim poslušalcem nepozaben koncert. Po dveh uspešnih koncertih na Titovem trgu, ki sta napolnila kopske ulice in privabila okoli 10.000 obiskovalcev, se nam 24. junija obeta še en nepozaben dogodek. "Koncert v Kopru" bo tokrat na novi lokaciji, in sicer na Kardeljevi ploščadi v Kopru. Med 17. in 01. uro zjutraj bodo nastopili nekateri najpopularnejši slovenski pop in rock izvajalci: DAN-D, Jan Plestenjak in Eva, Lara-B, Tinkara Kovač, Rudi Bučar, Pudding Fields, Sons, Nodus, Kingston, Profesor Klemen in Zmelkoov. Letos pa smo poskrbeli tudi za posebno gostjo, saj bo na koncertu zapela tudi italijanska pevka, zmagovalka sanremskega festivala, Elisa.

Pa še to, vstopnine seveda ne bo!

Pobuda za postavitev dodatnih tablic s hišno številko

Na področju vseh nestrjenih naselij v občini Piran (Pacug, Parecag itd) je zelo težko najti določeno hišno številko, saj so hiše zelo odmaknjene od lokalne ceste. Poleg tega pa sistem oštevilčenja stavb ne sledi vedno naravnemu zaporedju.

Da bi olajšali iskanje predlagam, da se prouči možnost postavitve dodatnih tablic s številkami stavb na posebnem stebričku, ki bi bil postavljen na križišču vsakega priključka na lokalno cesto in sicer za vse stavbe, ki so od lokalne ceste oddaljene toliko, da ni možno prebrati številke stavbe.

To bi bilo v skladu z 34. členom Pravilnika o določanju imen naselij in ulic ter o označevanju naselij, ulic in stavb (UL SRS 11/1980) kjer je določeno, da se izjemoma, če številka na stavbi ni vidna lahko postavi na posebnem stebričku.

S tem bi bilo olajšano iskanje tako javnim službam (policiji, gasilcem, zdravstvu itd) kot tudi občanom. Prepričan sem tudi, da bo to pomenilo veliko pridobitev za prebivalce teh naselij. Če bo zaradi tega prva pomoč ali gašenje požara, za nepotreben čas iskanja hitrejša, bo poplačana vsa investicija v nekaj stebričkov in tabel s številkami.

Anton Kovšca

Knez zadovoljen z obiskom v Piranu

Monaški knez Albert II (Albert Grimaldi) si je v okviru svojega obiska v Sloveniji ogledal tudi Piran, kjer ga je pričakala množica Pirančanov. Na sprejemu pri županji Občine Piran Vojki Štular, ki je visokemu gostu predstavila našo občino, nato se je visoki gost vpisal v zlato knjigo.

Monaški knez Albert II se vpisuje v zlato knjigo Občine Piran.

Dr. Malejeva in knez.

Direktorica Nacionalnega inštituta dr. Tamara Lah ponosno drži v roki spominski medaljon, ki ji ga je podaril monaški knez Albert II.

Alberta II. je v Piranu pričakala množica ljudi.

Mag. Robert Turk je predstavil gostom naloge, vizijo in razvoj Morske biološke postaje ter skrb inštituta za varovanje narave.

Takoj po sprejemu na občini je obiskal Morsko biološko postajo Nacionalnega inštituta za biologijo na Fornačah, kjer sta mu dr. Alenka Malej in mag. Robert Turk predstavila program in razvojne usmeritve tega znanstvenega inštituta.

Zavod RS za varstvo narave sodeluje s kneževino Monako že pet let, med drugim je zavod v letih 2002 in 2003 s sredstvi, ki jih je prispeval Monaco, opravil vrsto naravovarstvenih koristnih ukrepov; postavil plovke, ki označujejo morsko mejo naravnega spomenika Debeli rtič, postavil več pojasnjevalnih tabel, natančno določil razširjenost podvodnega travnika pozejdonke med Koprom (Žusterno) in Izolo, izdelal orto-foto posnetke morskega dna in drugo.

Vse je trajalo zelo na kratko in že se je protokolarna skupina gostov, ki jih je osebno spremljala vodja protokola Ksenija Benedetti, odpravila naprej proti Socerbu.

Monako je bogata dedna kneževina rodbine Grimaldi, formalno neodvisna od leta 1489. Od leta 1918 je v carinski, denarni in obrambni uniji s Francijo (denarna enota evro). Od leta 1949 je Monaku vladal knez Rainer III. Po njegovi smrti je vodenje kneževine prevzel njegov 47-letni sin princ Albert, ki je tudi velik naravovarstvenik. Kneževina leži na skrajnem jugovzhodu Francije ob Sredozemskem morju in je po površini zelo majhna - vsega skupaj 1,95 kvadratnega kilometra. Celotno prebivalstvo Monaka šteje približno za dve mesti Pirana - 32.000 prebivalcev. Glavno mesto je Monaco-Ville. V kneževini je svetovno znana igralnica Monte Carlo.

Tomi Brezovec je v Kopru predstavil Turistum

Na posvetu Strateška partnerstva - Lokalna Agenda 21 in Lizbonska strategija, 8. junija 2006, v Pretorski palači v Kopru je Tomi Brezovec predstavil zavod Turistum - muzej turizma na lokaciji nekdanje upravne stavbe Droge na Obali 27 v Portorožu (pri skladiščih soli). Muzej bo tematsko prikazal turizem, njegov razvoj in vpliv na življenje ljudi skozi čas z gospodarskega in socialnega vidika, hkrati pa bo njegova naloga ohranitev in zaščita ključne materialne in kulturne dediščine povezane s turizmom kot najbolj perspektivne dejavnosti v svetu. Občina Piran naj bi zavod oprostila plačila najemnine, v zameno pa bo zahtevala urejanje in skrb za park Rastelli. Tomi Brezovec pravi, da že imajo obljubljena sponzorska sredstva za prenovu stavbe. Poleg razstavnih prostorov bosta v stavbi majhna muzejska kavarna (v slogu minulih časov) in manjši prostor za kino predstave in debatne večere. Obetajo si dober obisk. Uredili bodo muzejski vrt oziroma park za program na prostem. Muzej naj bi zaživel v dveh letih.

Koper 30. srečanje slovenskih športnikov iz obmejnih dežel

16. in 17. junija 2006

Srečanje prirejata Športna zveza Koper in Olimpijski komite Slovenije - Združenje športnih zvez, Ljubljana. Svečana otvoritev bo v petek, 16. junija, ob 18.00 uri v Taverni v Kopru (poleg hotela Koper). Prijateljsko srečanje športnikov bo ob 20.00 uri v Mladinskem zdravilišču Debeli rtič. Tekmovanja bodo v soboto, 17. 6., od 9.00 do 12.00 ure. Ob 11.00 uri bo župan Mestne občine Koper Boris Popovič v Pretorski palači priredil sprejem za vodje ekip in člane komisije. Razglasitev rezultatov bo ob 14.00 uri.

Naši kraji I. Portorož - Portorose

Portorož, imenovan tudi »pristanišče rož«, sodi med najpomembnejša moderna turistična središča Slovenije. Kot zdravilišče in klimatsko letovišče je bil znan že pred več kot 120 leti. Odkritje zdravilne moči solinskega blata in solnice sečoveljskih in nekoč tudi lucijskih solin, ugodna zavetna lega, čisto morje in bližina Trsta, so bili temeljni pogoji za razvoj portoroškega turizma. Portorož je prvi razcvet doživel šele v letih 1969 - 1976, ko so tukaj s pomočjo državnih sredstev in tujih posojil zgradili celo vrsto novih hotelov in pomembne turistične infrastrukturne objekte, ki jih je sofinancirala tudi takratna Igralnica. Otvoritev sklopa hotelov leta 1971 se je udeležil tudi predsednik Tito. Svečano kosilo so visokemu gostu priredili v Restavraciji Jadran. Nekdanji jugoslovanski predsednik je imel rad preproste jedi.

Portorož je danes letovišče moderne dobe, ki se nenehno spreminja, vendar kot kraj zgodovinsko ni tako pomemben. Pravo nasprotje je nekaj kilometrov oddaljeno mesto Piran. Anali Portorož prvič omenjajo v 12. stoletju kot »San Lorenzo« (sv. Lovrenc) v zvezi z benediktinskim samostanom in cerkvico sv. Lovrenca. Kasneje se je za kraj udomačilo ime »S. Maria delle Rose« (sv. Marija Rožnenska), uporabljalo pa se je tudi ime »Porto delle Rose« ali kratko PortoRose - Rožni zaliv. Ime Portorož - Portorose naj bi se uradno uporabljalo šele od leta 1894.

Leta 1202 se je v zaliv zatekel s svojimi ladjami pred silnim viharjem beneški dož Dandolo, ki je vodil križarsko vojno proti Trstu in dalmatinskim mestom. Ob tej priložnosti je obiskal tudi Piran, kjer so mu tržaški odposlanci predali Trst. Leta 1380 je iskal zavetje v Portorožu beneški vrhovni admiral Carlo Zeno. V portoroškem zalivu je krpal svoje ladje po bitki z Genovežani pri Chioggi.

Leta 1522 se je v Portorožu zadrževal cesar Konrad IV., ki je menda stanoval v benediktinskem samostanu. Tu je cesar podpisal povelje, ki je ukazovalo, da se po smrti patriarha Bertolda ozemlje oglejskih patriarhov podredi neposredno carski kroni. Sredi 15. stoletja je Janez Kapistran začel zidati samostan sv. Bernardina s cerkvijo, ki jo je Veliki svet mesta Piran poveril Frančiškonom. Danes sta na tem mestu vidna le še zvonik in del obzidja.

Anali omenjajo Portorož še tudi v zvezi z nekim praznikom, ki so ga slavili v Istri leta 1689. Takrat so priredili v portoroškem zalivu tekmovalno z jadrnicami in čolni in umetnim ognjem. Ognjemet v Portorožu je bil v novejši dobi nekakšno nadaljevanje tradicije in tudi prava turistična atrakcija, ki je žal šla v pozabo.

Tekmovanja z jadrnicami in čolni so se takrat udeležili ljudje iz okoliških istrskih mest in vasi, praznovanju pa je prisostvoval tudi takratni beneški admiral Francesco Morosini s 100 galijami.

Pomembne zgradbe in prvi zametki zdraviliškega turizma

Med prvimi pomembnejšimi zgradbami je bila vila Vesna, zgrajena leta 1830. Tam, kjer danes stoji Palace hotel, je ob koncu prejšnjega stoletja družba piranskih solarn zgradila majhno kemično tovarno. Zametki zdraviliškega turizma segajo v začetek 19. stoletja, ko je bila v ta namen

zgrajena Villa San Lorenzo (na griču, kjer danes stojita portoroška igralnica in GH Metropol), leta 1879 pa je piranski zdravnik G. Lugnano začel poskusno zdraviti revmatske bolezni v bližnjih sečoveljskih in lucijskih solinah. Pri predelovanju soli so namreč odkrili zdravilno moč slanice in leta 1894 ustanovili zdraviliški zavod - Stabilimento balneare, zdravilišče in kopališče, ki je

začelo polno delovati leta 1885 ob morju, nasproti današnjega Grand hotela Palace. Prvi organiziran del portoroškega zdraviliškega turizma se je tako začel že leta 1885 in to prav v Portorožu, vendar zgodovinskega dogodka, 120-letnice portoroškega zdraviliškega turizma, ni nihče obeležil.

Glas o zdravilni moči portoroških blatnih kopeli se je hitro razširil in v zdraviliški kraj so začeli prihajati prvi gostje. Resda sprva bogati cesarjevi podaniki.

Naslednjič: Ustanovitev delniške družbe in začetek gradnje zdraviliškega hotela Palace.

S k u p š č i n a Združenja borcev in udeležencev NOB Piran

Riccardo Giacuzzo, predsednik Združenja borcev in udeležencev NOB občine Piran sklicuje letno skupščino za torek, 20. junija 2006, ob 10.00 uri v prostorih restavracije na sečoveljskem letališču Portorož, na kateri bodo podelili priznanja ZZB NOB Slovenije za leto 2006. V razpravi se bodo dotaknili tudi aktualnih vprašanj politične smeri razvoja v Sloveniji, ki povečuje nekdanje kolaboracioniste s sovražnikom v drugi svetovni vojni. Sprejeli bodo finančni načrt in program dela občinske organizacije ZB.

Poletna muzejska noč

Od Pirana do Izole in Kopra, 17. junija 2006

Ko bo 17. junija padel mrak in se bo vroč dan začel prevešati v prijeten večer, bodo vrata muzejev, galerij na stečaj odprta, obljublajo prireditelji, močno podprti s številnimi sponzorji. Pogledjmo kaj se bo to noč, vse do polnoči in še čez, dogajalo?

Koper

Galerija Loža (Obalne galerije): Likovna delavnica (od 18.00 do 20.00). Pretorska palača: Razstava slik (od 9.00 do 24.00). Galerija Pokrajinskega muzeja: Piceni in Evropa - razstava o skrivnostnem železodobnem ljudstvu (19.00). Galerija Meduza (Obalne galerije): Otvoritev razstave in projekcija fototrunkov Podarjeni pogledi (20.30). Galerija Squart: Razstava slik in predmetov iz stekla (21.00). Galerija Contra: Razstava slik in predstavitev publikacije (21.30). Pokrajinski muzej - muzejski vrt: Grafična delavnica za otroke in delavnica lončarstvo za odrasle (od 18.00 do 21.00). Pokrajinski muzej: Arheološka zbirka - Od amfore do žare ter umetnostna in kulturnozgodovinska zbirka (od 18.00 do 24.00). Zaključek Poletne muzejske noči na muzejskem vrtu v Pokrajinskem muzeju in družabno srečanje s pogostitvijo in glasbenim presenečenjem, v sodelovanju s Skupnostjo Italijanov Santorio Santorio Koper (od 22.00 do 24.00).

Izola

Manziolijeva palača: Ars foroiulana - razstava furlanskih umetnikov (otvoritev ob 19.00 uri). Galerija Insula: Razstava fotografij (otvoritev ob 20.00 uri).

Piran

Pomorski muzej Sergej Mašera: Preoblecimo se v mornarje /izdelava mornarskih kap in pogovor s kustosinjo o oblačenju pomorščakov v preteklosti (od 18.00 do 20.00). Prispevek 500 SIT. Pomorski muzej: Ogled stalnih zbirk (od 18. do 24.00). Obalne galerije- Mestna galerija. Cveto Marsič: Objeta dlan - tematska razstava slik in dokumentarne fotografije (20.00). Galerija Mediteranea: Sijaj situl - arheološka razstava (20.30). Galerija Hermana Pečariča: Ujeti val - razstava izraznega nakita in avtorskih fotografij (21.00). Pomorski muzej: Vitrina meseca - Skrivnostni kotiček (21.30). Tartinijeva hiša: Podvodne arheološke raziskave na območju Vrsarja in Poreča (22.00). Zaključek Poletne muzejske noči bo v Pomorskem muzeju S.M. - Pomorski utrinki skozi objektiv kamere z glasbenim programom (23.00).

Otroška ustvarjalnost ob Dnevu okolja

Generalna skupščina OZN je leta 1972 razglasila 5. junij za Svetovni dan varstva okolja. Bistvo dneva je prepričanje, da ima vsak posameznik pravico do čistega zraka, čiste vode in življenja v biološkem raznovrstnem okolju. Pravica do zdravega življenjskega okolja je zapisana tudi v naši ustavi in je hkrati ena od temeljnih človekovih pravic. Na ta dan potekajo po vsem svetu razne aktivnosti. V Piranu na Tartinijevem trgu so mladi iz vrtcev in osnovnih šol ter Centra za korekcijo sluha in govora Portorož izdelovali razne predmete na temo ekologije, skupina otrok pa je ob pomoči akademskih slikarjev Aleša Sedmaka in Ganija Llaloshija risala zastavo miru, ki bo izobešena na stari kitajski ladji Mau Yee. V organizaciji Turističnega združenja Portorož in Unesco šole Piran je bilo veselo in delavno tudi na osrednji plaži v Portorožu.

FOTO: Primorski utrip

Portoroška Pergola Na otvoritvi tudi dražba slik

Izkupiček od prodanih dveh slik z dodatkom v znesku 145 tisoč tolarjev so namenili Društvu invalidov Piran

Podjetje Ribičija d.o.o., direktor Zlatko Horvat, je prejšnji mesec (19. maja) odprlo prenovljeno gostišče Pergola na portoroški plaži in ob tem priredilo tudi dražbo dveh slik slikarja Gorazda Jordana. Avkcijo je simpatično vodila Nataša Tič Ralijan. Sliki sta bili prodani z dodatkom za 145 tisoč tolarjev. Eno (akt) je kupila občinska svetnica LDS Jana Tolja, drugo pa gost iz Maribora. Simbolični ček z napisom 130 tisoč sit so nato predali predsednici Društva invalidov Piran. Za dobro voljo sta poleg odlične Nataše poskrbela tudi Best Company Band in vokalni oktet Odpev.

CENIK RABLJENIH VOZIL

PORSCHE INTER AUTO d.o.o. Podružnica KOPER 05 611 65 50 rabljena vozila 05 611 65 51 rabljena vozila 05 611 65 00 centrala

PORSCHE KOPER

Šifra	Vozilo	Letnik	Kilometri	Cena SIT	Inf. cena v EUR	Št. ključa
8662	MERCEDES E240	1998	115000	1.950.000,00	8.137,21	11
932	AUDI A3 1.9 TDI	2002	70250	3.190.000,00	13.311,63	18
1023	AUDI A3 Sportback 1.6	2004	9800	4.790.000,00	19.988,32	107
7511	A4 1.8	1995	176048	900.000,00	3.755,63	81
664	AUDI A4 1,9 TDI	2002	106750	3.550.000,00	14.813,89	40
775	AUDI A4 1,9 TDI	2004	28500	4.990.000,00	20.822,90	24
677	AUDI A4 1.9 TDI	2004	10	5.990.000,00	24.995,83	31
559	AUDI A4 2.0 TDI	2004	18500	6.690.000,00	27.916,88	61
712	AUDI A4 2.0 TDI	2005	17300	5.990.000,00	24.995,83	38
17347	AUDI A4 2.0 TDI	2005	18200	6.800.000,00	28.375,90	
8240	AUDI A4 CABRIOLET 2.4	2002	81500	5.950.000,00	24.828,91	6
561	AUDI A4 avant 1.9 TDI	2004	14680	6.150.000,00	25.663,50	16
560	AUDI A4 avant 2.0 TDI	2004	16500	6.890.000,00	28.751,46	37
683	AUDI A4 avant 2.0 TDI	2005	17850	6.945.600,00	28.983,48	1
20488	Audi A6 avant 1.9	2002	97784	3.850.000,00	16.065,77	82
7083	AUDI S6 4.2 quattro	2000	123887	4.990.000,00	20.822,90	56
7175	AUDI A8 4,2 quattro	1997	187525	1.890.000,00	7.886,83	111
1051	AUDI A3 1,9 TDI	2003	59000	4.250.000,00	17.734,94	39
6955	AUDI A6 1,8 T	1998	159244	1.900.000,00	7.928,56	84
6819	AUDI A6 2,4	2003	78900	4.300.000,00	17.943,58	10
20182	BMW M3 3.2	2003	34000	8.200.000,00	34.217,99	29
17744	BMW 528i	1999	94895	2.790.000,00	11.642,46	9
19418	Chevrolet Tacuma 1.6	2004	35000	2.200.000,00	9.180,44	
19477	Daewoo Lanos 1.5	1998	61000	530.000,00	2.211,65	34
3334	DAEWOO NUBIRA 1.6	1998	99100	550.000,00	2.295,11	62
20428	Daewoo Nubira 1.6	2000	53301	1.050.000,00	4.381,57	95
20144	Laguna 1,9	2001	86800	2.385.000,00	9.952,43	
17178	FORD FIESTA 1.3	1999	78200	590.000,00	2.462,03	21
20148	FORD FIESTA 1.3	1998	101000	500.000,00	2.086,46	25
18434	FIAT STILO MW 1.9 JTD	2004	19850	2.790.000,00	11.642,46	22

Gospodarska vozila

Audi

TPC Lucija Obala 114, 6320 Portoroz

-Izdelava fotografij iz vseh klasičnih in digitalnih medijev -Fotografiranje prireditev, svečanosti in porok

-Prodaja ročnih ur priznanih znamk:

SECTOR BREIL TISSOT ZZERO

Konzularno srečanje v Lyonu

V Lyonu (Francija) je bilo že 3. srečanje konzularnih predstavništev, kjer se je predstavila tudi Slovenija. Za odlično organizacijo srečanja gre zahvala dr. Tatjani Dumas Rodica, častni konzulki v Lyonu. V francoskem mestu se je med udeleženci iz 49 držav predstavila tudi Izola. Županja Breda Pečan je ocenila pomen tega srečanja in tja poslala ekipo, ki je predstavljala domačo obrt: Atelje Keramike Snežica Krajnc in Laura Cheresicola, vinarji - istrska vina: Vesna Zaro in sin Luka, Miran in Marina Korenika ter Primož Rojac in kulinarika: Iztok Butkovič (vodja kuhinje v Srednji turistični in gostinski šoli Izola) s soprogo Marino. Iz občine so se udeležili srečanja: Breda Peča, Alojz Pečan, Iztok Skok in Franko Tul. Prvi dan srečanja je bil namenjen konzularnim predstavnikom, nato pa je bilo odprto za obiske. Več v naslednji številki. FOTO: Snežica Krajnc.

Skoraj 80 stojnic

Piransko društvo Anbot je pred kratkim v Piranu organiziralo izjemno dobro obiskano prireditev in postavilo po piranskih ulicah okoli 80 stojnic, na katerih smo lahko videli praktično vse kar premore naša kulturna dediščina. Kot je povedala predsednica društva Natalija Planinc je prireditev že prerasla sedanje okvire zmožnosti ene osebe, zato bo pri organizaciji potrebovala več pomoči in sodelovanja.

ŽENITNA POSREDOVALNICA ZAUPANJE

posreduje za vsa starostna obdobja po vsej državi ter zamejstvu.

Imamo ogromno članstva, še posebej veliko je mladih moški, zato ženskam do 40. leta brezplačno posredujemo. Če hrepenite po trajni, pošteni zvezi nas lahko pokličete vsak dan do 22. ure.

Tel.: 031 836 378, 031 505 495, 03 57 26 319

Priznanja članom društva Štorta

Na 8. mednarodnem natečaju vina in oljčnega olja ENTHOBBY 2006 za »Zlati vrček« ali »Orciolo d'oro« v Pesari, ki traje do 18. junija 2006, so bila nagrajena tudi oljčna olja članov Štorte Piran, ki bodo lahko nosila zaščitni znak natečaja Enthobby. Več v naslednji številki Eufemija Munda, članica društva »Štorta«

GEA-College

CENTER VIŠJIH ŠOL

GEA College - CVŠ, d.o.o.
Kidričevo nabrežje 2, Piran

INFORMATIVNI DAN

vsak prvi petek v mesecu

ob 14.00 uri

Računovodja

Komercialist

Poslovni sekretar

Informacije: eva.cervar@gea-college.si • telefon: 05/67 10 257, 05/67 10 252 • www.gea-college.si

Kandidaturo napovedal tudi Franjo Žele

V boj za župansko mesto v Občini Piran se bo podal še en kandidat. Svojo kandidaturo je javno napovedal Franjo Žele, diplomiran profesor športne vzgoje, ki pa ga je ljubezen do morja popeljala v mornarske vode. Občanom Pirana je poznan kot kapitan na največji slovenski turistični ladji Burja. Na volitvah bo nastopil kot neodvisni kandidat, saj želi biti župan vsem občanom. Za kandidaturo se je odločil po prvih javnomnenjskih raziskavah, ki so pokazale, da so mu občani zelo naklonjeni. Svojo vizijo, ideje in načrte za občino Piran bo še zagotovo predstavil. Pravi, da je občina Piran ena najlepših slovenskih občin, ki jo odlikujeta krasna obmorska lega in bogata zgodovinska kultura. Prepričan je, da je potrebno našo občino obravnavati kot specifično z velikim občutkom razumevanja do okolja in turizma, upoštevajoč želje občanov, zato bo kandidiral kot neodvisni kandidat.

Ustanovili oljgarsko zvezo

oljkarjev Bruno Podveršič iz Brd, za podpredsednika pa Atilio Radojkovič iz piranske Štorte. Sekretarska dela bo opravljala Marija Šik iz Kopra, blagajniške pa Božena Gec, prav tako iz Kopra.

Na ustanovnem sestanku Zveze oljgarskih društev Slovenije so podprli prizadevanja za boljši odnos države do oljkarjev, zlasti glede davčne politike do njih. Že vso pomlad namreč tečejo prizadevanja za omilitev določila zoper visoko odmerjeno stopnjo katastrskega dohodka. FOTO: Primorski utrip.

Predstavniki štirih društev, v katerih je združenih več sto slovenskih oljkarjev, so v soboto, 20. maja 2006, v prostorih Agrarie Koper ustanovili Zvezo društev oljkarjev Slovenije (ZDOS). Na ustanovnem sestanku so sprejeli pogodbo o ustanovitvi Zveze in temeljni akt ter izvolili vodstvo. Zvezo bo vodil petčlanski upravni odbor, ki ga sestavljajo predsedniki vsakega društva in njegov predsednik, oziroma podpredsednik. Mandat upravnega odbora in predsednika Zveze je eno leto. Za prvega predsednika Zveze je bil izbran nestor slovenskih oljkarjev.

FRIZERSKI SALON TANJA

Sprejeli vas bomo brez predhodnega naročanja.

TPC LUCIJA

Pridružite se mnogim zadovoljnim strankam, ki že več kot 10 let zaupajo negovanje svoje žensko in moško modno striženje prišeske strokovnim rokam frizerk salona Tanja v Kopru, sedaj pa tudi v salonu v TPC Lucija, Obala 114. Pričakujemo vas od ponedeljka do petka od 8.00 do 19.00 ure, ob sobotah pa od 8.00 do 13.00 ure. Telefon salon Lucija: 05 6771 802, telefon salon Koper: 05 639 36 60.